

LETO XI Številka 39
Jesenice, 3. oktobra 1969

**ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE**

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja« Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Svečan podpis pogodbe v Ljubljani

V torek, 30. septembra so predsedniki delavskih svetov in direktorji železarn Jesenice, Ravne in Štore na sedežu Gospodarske zbornice Slovenije v Ljubljani svečano podpisali pogodbo o pristopu k združenemu podjetju SLOVENSKE ŽELEZARNE. Temu, za slovenske železarne in slovensko gospodarstvo pomembnemu dogodku, so prisostvovali številni predstavniki zveznih in republiških političnih in predstavniških organov, zbornice, Združenja jugoslovanskih železarn, bank ter številni poslovni partnerji slovenskih železarn.

Uvodnemu pozdravu in referatu predsednika koordinacijskega odbora za pripravo združitve slovenskih železarn in sedanjega vršilca dolžnosti direktorja združenega podjetja Slovenske železarne Gregorja Klančnika je sledilo svečano podpisovanje pogodb o pristopu k ZDRUŽENEMU PODJETJU SLOVENSKE ŽELEZARNE. Zatem so v krajših govorih pozdravili ta pomemben dogodek predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Leopold Krese, član izvršnega sveta Slovenije inž. Ivan Zupan, predstavnik metalurške fakultete dr. prof. Ciril Rekar in generalni sekretar Združenja jugoslovanskih železarn Djordje Andrejevič. Vse govore zaradi izredne pomembnosti tega dogodka v celoti objavljamo v našem glasilu.

Gregor Klančnik, v. d. direktorja ZPSŽ:

Nova era medsebojnih ustvarjalnih odnosov

Potem, ko so se delavci na referendumu 15. septembra 1969 odločili za združitev železarn Jesenice, Ravne in Štore v enotno podjetniško navozo, se je zaključilo skoraj dveletno pripravljano obdobje in odprta je bila integracijska pot za ustanovitev združenega podjetja Slovenske železarne.

Pred tem so nekateri že govorili: »Iz tega ne bo nič, direktorji se le izpostavljajo, jemljejo prostor v tisku in izpodrivajo privlačnejši televizijski program, v integracijo pa sami niso prepričani«. In vendar tokrat, ko je skeptičnost postala že precej splošna, je referendum prišel, kar pa je pri tem slovensko javnost najbolj presenetljivo, je bila ugotovitev visoke osveščenosti, dokazane s štiripetinsko večino za integracijo.

Uspešno izvedeni referendum večina smatra za velik dogodek, so pa tudi taki, ki pripominjajo, da je to skromen in neučinkovit dosežek. Tudi sami smo si od začetka zahoteli višji integracijski skok, kmalu pa smo spoznali tveganje in nevarnost, da bomo porušili letev in se zato odločili za dosegljivo normo, ki smo jo tudi elegantno preskočili. Kdor ugovarja, da to ni skok, mora priznati, da je vsaj korak in to tak, ki lahko postane za prihodnje življenje in razvoj slovenskega železarstva zgodovinski dogodek, za celo slovensko industrijo pa eden od stebrov, na katerem bo slonel krov

gospodarske stavbe, ki naj bi bila dom prosperitete in izboljšanja življenjske ravni.

Vrsta čestitk, ki smo jih dobili, med njimi je tudi priznanje izvršnega sveta Slovenije, potrjuje našo ugotovitev, da je združitev železarn taka kot je, najpomembnejši integracijski dosežek na Slovenskem.

Integracija je povsod težak proces, v kapitalizmu je za njo treba pridobiti akcionarje, pri nas pa večino zaposlenih. V referendumu niso odločilni niti tisti, ki so iz ekonomskih vzrokov zavestno za združevanje, niti tisti, ki so iz lokalnih, samoupravnih, zasebnih in drugih pobud proti, temveč neopredeljeni. Osveščanje delavcev je zato glavna naloga protagonistov, ekonomsko sicer logičnega, sociološko politično pa lahko zelo zapletenega združevanja. Glavno nalogo razlaganja v vseh treh železarnah so zato prevzeli strokovno vodstveni delavci.

Povezavo slovenskih železarn v združeno podjetje smo smatrali kot poslovno podjetniško zadevo, zato so prednostno v integracijsko gibanje bili vključeni tisti delavci, ki ekonomske probleme dnevno doživljajo. Četudi so v tem procesu uspešno pomagali predstavniki družbeno političnih organizacij, so osnovni nosilci oblikovanja mišljenja, ki je vplivalo na izid referenduma, bili organizatorji

(nadalj. na 3. strani)

Predsedniki delavskih svetov in direktorji slovenskih železarn med podpisom pogodbe

Naši sodelavci o sanacijskem programu

Sanacija je preudarno in natančno delo

Naši zadnji razgovori s sodelavci o sanacijskem programu so pokazali, da so notranje sanacijske mere in ukrepi članom delovnega kolektiva dobro poznani, kljub temu pa po ugotovitvah zadnje seje delavskega sveta Železarne ni še željenih rezultatov. Ob tem se resnično postavlja vprašanje, kje so osnovni vzroki za premajhno učinkovitost kolektiva pri realizaciji sprejetih mer in ukrepov, ki jih sicer po razgovorih sodeč poznamo in pri dnevnem delu občutimo oziroma tudi priznavamo. Tudi današnji razgovor ima namen ugotoviti, kako naši sodelavci gledajo na ta, za nadaljnji razvoj in poslovno uspešnost eksistenčna vprašanja.

VPRAŠANJE: Ali vam je znan sanacijski načrt Železarne oziroma ali so vam za vaše delovno področje znani sanacijski ukrepi oziroma sprejete sanacijske mere in kako jih uresničujete oziroma kako ste se vi osebno

vključili v izvrševanje teh nalog, ki praktično pomenijo bolj racionalno gospodarjenje in boljše organizacijo z namenom boljših poslovnih rezultatov?

FRANC ERJAVEC, delovodja SM peči: Sanacijski

Dnina Smolej v valjarni 2400 zelo uspešna

Iz valjarne 2400 so nam sporočili, da je bila dne 17. 9. in 26. 9. obakrat na dnini Smolej dosežena rekordna proizvodnja. 17. 9. so na dnini Smolej izvaljali 260.390 kg, oziroma 108 slabov. 26. 9. pa so izvaljali 253.230 kg oz. 120 slabov.

Če doseženo proizvodnjo primerjamo s planom, ugotovimo, da le-ta znaša 139 ton za eno izmeno. Morda še tole: v valjarni Bela so v teh dneh za potrebe valjarne 2400 izvaljali samo 250 oz. 180 ton vložka, torej manj kot ga je izvaljala samo dnina Smolej na svoji izmeni.

Kolektivu dnine Smolej k doseženemu uspehu iskreno čestitamo!

program, ki so ga sprejeli samoupravni organi, je prav gotovo v središču pozornosti v naši Železarni. O sanacijskem programu je bilo že veliko napisanega v Železarju, pa tudi na različnih sestankih in to na vseh možnih ravneh je bilo o njegovem pomenu ter izvajanju že dosti povedanega. Tudi pri nas oziroma na naših delovnih mestih, kjer je zaposleno 14 delavcev, smo tik pred integracijo slovenskih železarn imeli sestanek, na katerem smo govorili tudi o sanacijskem programu. Tako smo s programom seznanjeni vsi, menimo pa, da je izrednega pomena kvaliteten program, ki ga je treba dosledno izvajati. K izpolnjevanju vsega tistega, kar je napisano v sanacijskem programu, bomo prispevali tudi z boljšo organizacijo dela in s poskusom, da bi v čim večji meri zmanjšali bolovanja in izostanke od dela. Seveda delavci, zaposleni v obratih Železarne, povezujejo izpolnjevanje sanacijskega programa tudi s celotnim dohodkom, saj so od tega tudi odvisni njihovi osebni dohodki.

ELFAD DIZDAREVIČ, čistilec preboda: Sanacijski program mi je poznan oziroma nadalj. na 2. strani)

Zadnji čas je, da izpolnimo naš dolg do gospodarske reforme

Dolg našega delovnega kolektiva do gospodarske reforme, ki ga še ni povsem poravnal, je večja učinkovitost, racionalnost in boljša kvaliteta našega dela. Ob uvajanju gospodarske in družbene reforme smo sicer kaj radi poudarjali, da je uresničevanje reforme proces in da se bodo nekatera načela reforme uresničevala skozi več let. Znova pa moramo ugotoviti in poudariti, da pa se nekatera načela, ki so eksistenčnega pomena za naš delovni kolektiv, le prepočasno uresničujejo. Prva leta uvajanja gospodarske reforme smo govorili tudi, da je večletne slabosti, ki so bile pogojene z veliko konjunkturo naših izdelkov pa tudi s premalo preudarno kadrovsko politiko, naenkrat težko odpraviti. Vendar pa moramo danes z vso resnostjo in zaskrbljenostjo ugotoviti, da so nekatere slabosti, ki zmanjšujejo našo poslovno, še ravno tako prisotne v delovnem kolektivu kakor so bile pred uvedbo gospodarske reforme. Še več, ugotoviti moramo tudi, da vse te slabosti niso tuje članom našega delovnega kolektiva. Že mesece in mesece govorimo o njih, o njih pišemo in sprejemamo množico sklepov, ukrepov in mer, ki pa še niso dali rezultatov, ki jih pričakujemo in ki smo jih sposobni ustvariti.

Krivični bi bili, če ob tem ne bi omenili tudi določenih rezultatov, ki jih je delovni kolektiv dosegel predvsem v pogledu količinske proizvodnje v prvih mesecih letošnjega leta. Vendar ti rezultati ne zadoščajo, da bi brez pospešenih prizadevanj vsega delovnega kolektiva v mesecih, ki nam do konca leta še preostanejo, letos izšli brez poslovne izgube. Samo večja zavzetost, doslednost in zagrizenost slehernega člana delovnega kolektiva lahko vpliva na boljše poslovne rezultate in na to, da bomo poslovno leto lahko zaključili brez izgube. To ni politična ali propagandistična fraza, to je kruta ekonomska in poslovna resnica, ki bo morala postati zavestna spremljevalka vsakega izmed nas, na slehernem delovnem mestu. To je tudi neizprosna resnica, to je imperativ našega boljšega jutrišnjega dne. Vse tiste, ki mislijo drugače, ali ki se ne bodo podredili zavzetemu delu delovnega kolektiva, bo le-ta, ki je s svojo eksistenco vezan na železarno, prej kot slej izločil iz svoje sredine. To pa je tudi edina pot za postopno izboljšanje naših osebnih dohodkov. Ključ za vse to je v naših rokah, v rokah slehernega delavca.

Na zadnji seji delavskega sveta so pri obravnavi izvrševanja internega sanacijskega programa, ki praktično pomeni le prehod na intenzivno in smotrno gospodarjenje v smislu načel gospodarske reforme, ugotovili, da razen v količinski proizvodnji, nikjer ne moremo biti zadovoljni s sedanjimi rezultati. Zaostajamo za predvideno realizacijo kvalitetnega asortimenta, razen pri koksu tudi pri specifični porabi goriv in potrošnega materiala, pa tudi pri doseganju poprečnih izplenov smo pod predvideno normalo. Seveda se vse to odraža v nižji prodajni ceni in v zvišanju proizvodnih stroškov, kar znižuje dohodek podjetja in razumljivo tudi poslovne rezultate.

Povsem odveč je naglašati, da je rešitev vseh teh vprašanj izključno v rokah članov delovnega kolektiva. Pri obravnavanju teh vprašanj ne gre prezreti tudi nekaterih drugih dejavnikov, ki enako negativno vplivajo na dohodek podjetja. Tu so krediti in obresti na kredite, splošna prezadolženost, pomanjkanje obratnih sredstev idr., kar vse vpliva na zaostrevanje finančne situacije. Ta ugotovitev pa istočasno opozarja, da moramo toliko bolj povečati naše lastne napore. Le-ti so nam najbolj zanesljivo jamstvo, da bomo v tej borbi za večjo poslovno in boljše osebne dohodke izšli kot zmagovalci.

Osnovni poudarek v naših prihodnjih prizadevanjih mora biti na kvalitetnem delu proizvodnje, to je na doslednem izvrševanju kvalitetnega asortimenta, višje vrednih kvalitete. Nič manj pomembna pa je vsakodnevna borba za znižanje proizvodnih stroškov, za večje izkoriščanje proizvodnega časa in za izboljšanje izplenov. To pa so naloge vseh nas, li se morajo odražati v večji delovni in tehnološki disciplini, v večji doslednosti in preciznosti pri svojem delu. Danes nam je jasno bolj kakor kdajkoli prej, da je to imperativ naše bodočnosti in lepšega osebnega standarda.

Sanacija je preudarno in...

(Nadaljevanje s 1. str.)

ma sem o njem bral v Železarju, pa tudi na sestanku naše delovne skupine smo razpravljali o njegovem pomenu in o tem, da ga je treba dosledno izvajati. Na našem delovnem mestu imamo težave zaradi pomanjkanja delavcev. Večkrat se dogaja, da namesto treh delavcev dela en sam, kar pa ni ustrezno in v skladu z veljavnimi predpisi. Tako kot mnogi drugi menim, da bomo z doslednim izvajanjem sprejetega sanacijskega programa izboljšali proizvodne rezultate, s tem pa tudi naše osebne dohodke.

JURE BRADIČ, I. ponvičar: O sanacijskem programu je bilo že veliko napisanega, vsi pa pričakujemo končnih rezultatov, ki pa bodo znani šele pozneje. Imamo preveč administracije, zato menim, da bi morali administrativno delo bolj poenostaviti. V Železarni je precej takih delovnih mest, kjer bi s smotrnim delom lahko prihranili precej surovin in dragocene materiala. Posade so zmanjšane, zato je toliko težje, zlasti še poleti, ko je vroče. O sanacijskem programu ter njegovih zahtevah smo obširneje razpravljali na sestanku delovne skupine tik

pred uvedbo četrte izmene. Tudi med seboj se veliko pogovarjamo bodisi o sanacijskem programu, ali pa o integraciji treh slovenskih železarn. Ljudje z zanimanjem pričakujejo, kaj bo in kakšni bodo rezultati, saj je od njih odvisno, med drugim tudi to, kakšni bodo naši osebni dohodki.

ALEKSANDER OVČAK, topilec na SM peči: Toliko je bilo že napisanega o sanacijskem programu, da bi težko našli delavca, ki ne bi vedel o njem vsaj nekaj povedati. S sanacijskim programom za moje delovno mesto sem seznanjen. Zlasti je poudarjena odgovornost zaposlenih, ki je v tem, da delo poteka v redu in brez motenj. Izliv šarž mora biti brez zastojev v predvidenem času, vsak zastoj pa pomeni veliko škodo za nas vse. Sanacijski program poudarja tudi večjo previdnost oziroma natančnost pri delu, tako da je manj popravljen dna, s čimer prihranimo pri porabi magnetita. Občutno je pomanjkanje delavcev, zato je treba omeniti tisti del sanacijskega programa, ki opozarja na boljšo organizacijo dela ter medsebojno pomoč zaposlenih na delovnem mestu. De-

lavci z zanimanjem spremljajo prek Železarja in tudi na sestankih delovnih skupin izvajanje sanacijskega programa in integracijo treh slovenskih železarn. Enotni smo v tem, da mora biti disciplina na zadovoljivi višini.

FRANC KRIVEC, jamski pomočnik: O sanacijskem programu smo precej slišali na sestanku delovne skupine in brali v Železarju. V sanacijskem programu, ki obravnava delovna mesta v livni jami martinarne, je naštetih toliko zahtev, da je treba predvsem misliti na preudarno ter natančno delo. Kokile morajo biti vedno v redu pripravljene, prav tako mora biti ustrezna čistoča modela, kar bi v nasprotnem primeru lahko negativno vplivalo na kvaliteto jekla. Prav tako morajo biti v redu livne plošče, da se izognemo prodrom. Paziti je treba na pravilno namestitve vijakov in še na mnoge druge zahteve, ki jih narekuje sam tehnološki proces. Če bodo delavci ugotovili, da izvajanje sanacijskega programa kaže na izboljšanje sedanjega stanja, potem se bodo še z večjim veseljem lotili dela, pa tudi njihovi osebni dohodki bodo boljši.

Druga seja odbora ZIATI

Dnevni red je bil precej obširen, saj je bila to prva seja po letnih dopustih. Na seji so bili prisotni vsi člani koordinacijskega odbora, razen predstavnikov SR Srbije, ki so že drugič neupravičeno izostali, kljub temu da so predčasno odgovorili, da bodo prišli na drugo sejo, ker se prve zaradi dopustov niso mogli udeležiti.

Osrednja točka dnevnega reda je bila posvečena razgovoru o izdelavi programa sodelovanja s pristojnimi zveznimi organi kot so zvezna gospodarska zbornica, ZIS, Ljudska tehnika Jugoslavije, zveza sindikatov in z drugimi zveznimi organi. Ta program je za nadaljnje uspešno delo Zveze novatorjev zelo važen, tako v pogledu uspešnega delovanja, kakor tudi v pogledu materialne pomoči. Predlog programa je izdelala republiška Zveza novatorjev BiH. Sprejet je bil sklep, da se ta program dela dopolni z razpravo na seji in da ga sekretariat predloži na pristojna mesta, ravno tako je bil sprejet sklep, da se ožji sekretariat poveže s predstavniki posameznih organov.

V nadaljevanju so govorili o študiji o tehničnih inovacijah, katero nakazuje sedanje stanje v tem pogledu pri nas. Koncept te študije je napravil predsednik Zveze novatorjev Slovenije Joža Jan, ki je načelno prikazal obravnavano snov, vendar je bil sklep seje, da se celotna študija prevede v srbohrvaščino in se razmnoži za vse republiške zveze. Republiške

zveze bodo ta material podrobneje obravnavale in dale svoje pripombe. Koordinacijski odbor pa bo na svoji tretji seji o tem ponovno razpravljajal.

Člani koordinacijskega odbora so na tej seji tudi govorili o delu komisij, katere je imenovala 3. redna konferenca Zveze avtorjev tehničnih izboljšav v Beogradu

meseca junija.

Sama razprava, kakor tudi udeležba na seji, je pokazala, da ima novizvoljeni koordinacijski odbor vse pogoje, da to zvezo uspešno vodi, čeprav bo moral zaradi raznih pomanjkljivosti in nedelavnosti prejšnjega zveznega odbora marsikaj začeti znova.

TS

Opozorilo vsem avtorjem tehničnih izboljšav

Pred dobrim pol leta je bila v naših časnikih, v radiu in na televiziji zelo velika akcija za sodelovanje avtorjev tehničnih izboljšav in lastnikov posameznih patentov s Patent-inženiringom Nikola Tesla v Beogradu. Republiški odbor društev avtorjev tehničnih izboljšav v Ljubljani je tudi opozoril, da naša organizacija nima nobenega stika s tem podjetjem. Pravilnost predvidevanja, da v Patent-inženiringu Nikola Tesla verjetno ni čistih računov, se je izkazala za točno, kar nam potrjuje sestavek B. Mladenovića v beograjskih Večernih novostih z dne 25.9.1969 pod naslovom: »Veliki kombinatori na delu — PATENT ZA PREVARE«.

Pisec v svojem članku navaja, da je omenjenemu podjetju z bučno reklamo in velikimi obljubami po lepem zaslužku verjetno uspelo najti ljudi in podjetja za sodelovanje. Toda že po enem letu obstoja tega podjetja so se pokazali pravi rezultati. Po pisanju Mladenovića je podjetje v likvidaciji s 100.000.000 din dolga. Seveda pri tem morda še niso zajeti vsi tisti, ki so nasledili tako bučni reklami in so vplačali svoje deleže. Direktor tega podjetja, prometni tehnik Vitomir Nikodijević, ne ve kaj odgovoriti na postavljena vprašanja in tudi noče govoriti, da morda ne bi izdal še kaj več, kar še ni znano. Izgovarja se, da jim termoelektrarna Kolubara dolguje 150.000.000 starih din, toda to govori že pol leta, je pa verjetno tudi izmišljeno.

Upam, da nihče od naših avtorjev ni nasledel reklami in plačal zahtevani delež, v kolikor pa se je našel kakšen v njihovih mrežah, pa bo verjetno ostal praznih rok.

Epilog tako zvanečega imena bo skoraj gotovo zaključen pred sodiščem.

TS

Gregor Klančnik, vršilec dolžnosti direktorja združenega podjetja SLOVENSKE ŽELEZARNE je imel uvodni govor, ki so ga podpisniki spremljali stoje

Nova era medsebojnih ustvarjalnih odnosov

(nadalj. s 1. str.)

proizvodnje in poslovanja. Prav v tem je bila največja moč osveščanja, ki je na referendumu rodila zavidanja vredne rezultate.

Delavski sveti na Jesenicah, Ravnah in v Štorah so 26. septembra t. l. ugotovili pravilnost izvedenih referendumov, izdali soglasje na osnutek pogodbe ter odobrili prevzem ustanoviteljskih pravic in dolžnosti v združenem podjetju Slovenske železarnice. Službeno objavljeni podatki kažejo naslednji izid referenduma:

ŽELEZARNA JESENICE:

število zaposlenih 6082
udeležba 5682 ali 93,4 %
za integracijo 4920 ali 80,9 %

ŽELEZARNA RAVNE:

število zaposlenih 3454
udeležba 3302 ali 95,6 %
za integracijo 2368 ali 68,6 %

ŽELEZARNA ŠTORE:

število zaposlenih 2247
udeležba 2213 ali 98,5 %
za integracijo 1989 ali 88,9 %

Iz udeležbe v vseh treh podjetjih, ki je bila 95 %, se vidi, da je bil interes zaposlenih na tem referendumu v vseh treh železarnah izreden in, da so ga ocenjevali kot življenjsko odločitev. Nobene volitve v tovarniške organe samouprave niso pritegnile takega zanimanja.

Tudi razmerje med onimi, ki so v ustanovitvi skupnega združenega podjetja videli varnejšo eksistenco zase in za svojo družino in ostalimi, je zelo ugodno. Od vseh 11.783 zaposlenih jih je za integracijo dalo svoj pristanek 9.277 ali 78,9 %. S predpostavko, da bi tudi odsotni glasovali v enakem razmerju kot prisotni, objektivno lahko trdimo, da čez 80 % zaposlenih združitvi železarn zaupa.

Skeptično o koristi ustanovitve združenega podjetja je, razumljivo, v posameznih tovarnah različna. Največji dvom je na Ravnah, kjer je podjetje konsolidaciji najbližje. Ob ustanovitvi novega skupnega podjetja se moramo zavedati, da je iz raznih vzrokov miselnost o večji varnosti v manjši rizični skupnosti, četudi ta obsega le eno petino, še vedno prisotna. Od uspešnosti, učinkovitosti in koristnosti delovanja združenega podjetja bo odvisno razpoloženje in jačanje zavesti, da v osamljenosti ni, v integracijskem povezovanju pa je dostop k donosnejši podjetniški tvornosti lažji.

Slovenske železarnice imajo ob ustanovitvi združenega podjetja 876,5 milijonov din poslovnega sklada. Z upoštevanjem zunanjih virov v obliki dolgoročnih kreditov bodo po zaključku investiranja v prihodnje razpolagale z dodatnimi 870 milijoni din poslovnih sredstev. Če v prvem letu svojega obstoja bodo tako organizacije združenega dela, brez upoštevanja v novem srednjeročnem načrtu predvidenih naložb in kratkoročnih kreditov, upravljale z okrog 1600 milijoni din družbenih sredstev. Po tem bo združeno podjetje Slovenske železarnice najmočnejša delovna organizacija na Slovenskem. Pomembnejše od obsega pa je izkoriščanje sredstev.

Na podlagi devetmesečnega poslovanja, prognoza kaže, da bodo tri slovenske železarnice že letos dale tržišču okrog 500.000 t gotovega blaga, kar pomeni okrog 1.285 milijonov din realizacije. Na podlagi bogate tradicije, visokih izkušenj in velikega proizvodnega kapitala, so združene železarnice postale pomemben

dejavnik, ki bo dajal ton razvoju industrijskega potenciala in celotnega slovenskega gospodarstva, zato je na samoupravni zavesti ustanovitve združenega podjetja slovenskih železarn, eden od važnih stebrov našega bodočega gospodarskega razvoja.

Najmočnejši partner združenega dela slovenske jeklarne industrije, je železarna Jesenice. Na 58 % skupnega poslovnega sklada in 52 % vseh zaposlenih bo ta organizacija združenega dela letos dala 71,3 % blagovne proizvodnje in 62 % realizacije. Druga je železarna Ravne, ki zajema 26 % poslovnega sklada in 29 % zaposlenih, bo dala 14,6 % blagovne proizvodnje in 27 % realizacije. Štore imajo 16 % poslovnega sklada in 19 % zaposlenih, v blagovni proizvodnji pa bodo letos udeležene s 14,1 % in v realizaciji z 11 %.

V zadnjih dveh letih so slovenske železarnice napravile velik skok v povečanju proizvodnje. Medtem, ko so leta 1967 realizirale za 910,6 milijonov din gotovega blaga, je realizacija leta 1968 znašala že 1.055 milijonov din, kar je porast za 16 %, letošnji porast pa bo za dotanih 22 %.

Ob ustanovitvi skupnega podjetja je ekonomski položaj v posameznih organizacijah združenega dela različen. Poslovno leto 1968 so vse tri železarnice zaključile z izgubo, periodični obračun prvega pol leta letošnjega leta pa je na Ravnah zaradi velike udeležbe proizvodnje 117. veje in specializiranega programa plemenitega jekla, že pokazal presežek dohodka. Železarna Jesenice iz znanih razlogov, kljub 19 % povečanju realizacije ob 5 % znižanju zaposlenih, tudi po osmih mesecih poslovanja še ni

uspela poravnati osebnih prejemkov z doseženim dohodkom. Tudi Štore so še na robu svoje rentabilnosti. Ureditev tega zahtevnega problema, ki pomeni doseganje podjetniške donosnosti v vseh tovarnah, bo osrednja naloga združenega podjetja. Glavni delež bodo z ustvarjalnim, požrtvovalnim in učinkovitim delom morale prispevati delovne skupnosti organizacij združenega dela same, usklajevanje in delitev dela ter organiziranje medsebojne pomoči bo prispevek združenega podjetja, nujno pa bo morala biti prisotna tudi skupnost.

Slovenske železarnice so že v pripravljalnem obdobju izdelale srednjeročni integralni razvojni program, ki predvideva naložbe v osnovna sredstva v višini 135,4 milijone din in naložbe v obratna sredstva v višini 229 milijonov din. Odobritev teh kreditov je pogoj predvidene rasti realizacije in uspešne sanacije vseh sestavin združenega dela. Izvršni svet SRS je s svojim predlogom za usmeritev sredstev v višini 51 milijonov din, namenjenih kot udeležbo potrebne kredita za trajna obratna sredstva za razvoj slovenskega železarstva, že pokazal dobro voljo. Ta predlog so že obravnavali skupščinski odbori in ga v kratkem v obliki predloga za spremembo zakona lahko pričakujemo v skupščini. Slovenski železarji z velikim interesom pričakujejo odločitev tega osrednjega predstavniškega organa.

Železarstvo ni in tudi ne bo visoko akumulativna industrijska veja, kar ne pomeni, da sme biti nezaželen dejavnik. S tem pa ni rečeno, da slovenske železarnice ne bodo prispevale nič svojega. Že letos bodo imele 90,6 milijonov din amortizacijskega sklada, z novimi napravami pa se bo še večal. Doseganje akumulativnosti ni samo interes železarn, temveč tudi banke, ki ima v teh tovarnah svoje naložbe, zato kreditiranje srednje-

ročnega programa pričakujemo.

Pomanjkljivi denarni del obratnih sredstev, je glavna ovira hitrejšje konsolidacije slovenskih železarn. Ta je med drugim posledica pomanjkanja akumulacije za povečanje lastnega poslovnega sklada, predvsem pa nelogične strukture dolgoročnih kreditov. Za investiranje v bodoče, ki bo predvidoma sklenjeno 1970. oz. 1971. leta, bo skupno iz dolgoročnih kreditov v osnovna sredstva naloženih 930 milijonov din, za kar pa je za trajna obratna sredstva odobrenih le 86 milijonov din dolgoročnih kreditov. Po predvideni rasti naj bi proizvodnja bila kar 12-krat večja od odobrenih in v glavnem že izkoriščenih dolgoročnih kreditov za obratna sredstva. V tem je tudi razlog, da železarnice Jesenice, Ravne in Štore pri novih kreditih dajejo prednost obratnim sredstvom. Posebno v zadnji splošni ne-likvidnosti, ko so se do gori kupci slovenskim železarnam povzpeli na 340 milijonov din, je zaradi preskromnih obratnih sredstev plačilne zmožnosti podjetij nedosegljiva.

Poleg statuta bodo v združenem podjetju dolgoročni in letni gospodarski načrti glavni urejevalci poslovno ekonomskih odnosov. Z dolgoročnimi gospodarskimi načrti, bodo organizacije združenega dela, usklajevale povečanje proizvodnje, širjenje obratov in modernizacijo sredstev za delo ter tehnologije. Skladno z letnimi gospodarskimi načrti združenega podjetja, ki bodo urejevali specializacijo in medsebojni promet, bodo tovarne izdelovale svoje letne poslovne načrte in na osnovi njih sklepale kupnoprodatne pogodbe z drugimi organizacijami združenega dela in zunanjimi partnerji. Direkcija združenega, podjetja, bo v interesu ugodnejšega oskrbovanja in trdnosti prisotnosti na tržišču, ob sodelovanju tovarn, sklepala pomembnejše aranž-

(nadalj. na 4. str.)

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

DEŽURNA SLUŽBA

telefon
v pisarni doma

SOBOTA, 4. 10:		
inž. Franc VÍCAR, predelovalni obrati	524	83/141
NEDELJA, 5. 10.:		državni
inž. Franc MLAKAR, elektroodn. odd.	541	790/35
PONEDELJEK, 6. 10.:		
Edi CENCEK, tehnične službe vzdrževanja	548	727
TOREK, 7. 10.:		
inž. Stanko ČOP, talilnice	328	76/538
SREDA, 8. 10.:		državni
inž. Tine ČRV, valjarna Bela	850	790/58
CETRTEK, 9. 10.:		
Zdravko ČRV, valjarna profilov	624	760
PETEK, 10. 10.:		
dr. inž. Marin GABROVŠEK, TKR	380	732

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 14.30 do naslednjega dne do 6.30. V kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite vratarja v glavni pisarni, tel. 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razglasnih deskah vseh vratarjev.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

Mladina o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Obratne konference

Predsedstvo mladine je na torkovi seji sklenilo, da do 15. oktobra končamo s pripravami za tovarniško konferenco ZM. Do omenjenega datuma morajo obratne mladinske organizacije izvesti sestanke oziroma konference, na katerih bodo pregledali delo in sprejeli program za prihodnje. Vsem obratnim konferencam bo prisostvoval vsaj en član sekretariata TK. Predsedstvo apelira na vse obratne predsednike, da samoiniciativno prevzamejo organizacijo konferenc in te tudi pravilno izpeljejo ter tudi predčasno sporočijo čas sestanka na tel. 269 ali 218.

Premalo denarja za delo mladine

Na torkovi seji predsedstva ZM so obravnavali tudi finančne težave ZM. Sklenili so, da na eno prihodnjih sej povabijo predstavnika uprave ŽJ, člana sekretariata in predsedstva sindikata. Mnenja so bili, da mora biti mladini zagotovljenega toliko denarja, da lahko samostojno in nemoteno deluje, zato naj bi uprava podjetja na nek način prispevala omenjena sredstva.

Sklep predsedstva TK je, da bodo v novembru pobrali od vseh mladincev članarino, ki znaša za celo leto 2,40 din. Članarino bomo pobrali od osebnega dohodka vsem mladincem do vključno 27. leta in to ne glede na stopnjo aktivnosti. Tisti, ki ne želijo biti člani ZM oziroma ne želijo plačati te minimalne članarine, naj to sporočijo na tel. 218 ali 269.

Rednim torkovim sejam predsedstva lahko prisostvujejo vsi člani TK ZM, ki jih delo in problemi naše organizacije zanimajo.

Premalo revolucionarni

Predsedstvo je analiziralo dejavnost v preteklem letu in ugotovilo, da smo bili mladi v tem pomembnem letu premalo revolucionarni. Ugotavljali smo, da naša sanacija v samem podjetju ni še najbolj izvedena in da zato še obstajajo velike notranje rezerve. Sklep je bil, da bomo odslej na predsedstvu redno obravnavali napake in zahtevali pojasnila od direktorja ali od drugih vodilnih delavcev. Ravno tako pa je predsedstvo sprejelo sklep, kako bo opozarjalo faktorje izven podjetja.

Skupno telo mladine združenega podjetja slovenske železarn

Predsedniki TK ZM železarn Štore, Ravne in Jesenice so se sporazumeli, da bodo imeli skupno telo, imenovano komite ZM ZPSŽ, kateri bi se sestajal vsaj trikrat letno. Vsaka železarna bi imela v tem telesu po pet članov. Predvidevajo, da bo prvi sestanek 10. oktobra v Ljubljani. Po zaključenem sestanku bo omenjene predstavnike sprejel tudi predsednik predsedstva ZMS Mitja Gorjup.

Prdsedstvo TK ZM je obravnavalo tudi udeležbo mladine na referendumu. Ugotovljeno je bilo, da so mladi zelo vestno izvedli propagando, lepljenje parol, kakor tudi tolmačenje prednosti združenega podjetja. Izrekamo pohvalo vsem mladincem ob tej uspešno izvedeni skupni akciji slovenskih železarjev.

I. M.

Postani dopisnik naše rubrike

Vse mladince, ki imajo smisel za pisanje, vabimo, da postanejo dopisniki naše rubrike. Prepričani smo, da je vsaka vaša dejavnost vredna, da se o njej piše oziroma o njej seznanijo celotni kolektivi.

Železarski globus

ALŽIRIJA — V tej afriški državi je bila pred kratkim po dveh letih gradnje dograjena druga železarna v El-Hadjaru. Njena sedanja proizvodna zmogljivost je 400.000 ton surovega jekla letno. Pri tem obratuje šele prvi plavž. Ko bo zgrajen kasneje tudi drugi, bodo lahko povečali proizvodnjo na čez milijon ton surovega jekla letno.

ŠVEDSKA — Na Laponskem je pričela obratovati nova naprava za proizvodnjo peletov, ki pripada švedski rudarski družbi LKAB. Njena letna proizvodna zmogljivost je 1,8 milijonov ton peletov. S tem je ta družba povečala svojo skupno proizvodnjo peletov na 5 milijonov ton letno.

ZDA — Sedanji razvoj železarske industrije v ZDA je značilen po tem, da vlagajo posamezne železarske družbe velike vsote denarja za investicije in modernizacijo že obstoječih obratov. V letu 1968 so vložili v ta namen znatno več denarja kot prejšnja leta. Sedem največjih železarskih družb, ki proizvedejo letno več kot 70 % celotne železarske proizvodnje v ZDA, je porabilo v te namene leta 1968 skupno 1,77 milijarde dolarjev.

Nova era medsebojnih ustvarjalnih odnosov

(nadalj. s 3. str.)

maje z dobavitelji in potencialnimi kupci. Podobno vlogo bo direkcijska imela tudi na področju financ.

Načrtovanje in obvezno izvajanje usklajenih zasnov bo torej glavna prednost združenih železarn. Takoj po izvolitvi samoupravnih organov in po oblikovanju direktorije, bomo pristopili k obdelavi srednjeročnega načrta, ki bo predvidel tako širjenje proizvodnje in poslovno domosne dejavnosti, da bo vsem tovarnam zagotovila rentabilnost in akumulativnost, potrebno za pokrivanje nastalih obveznosti. Ker stare in novozgrajene zmogljivosti na Jesenicah dovoljujejo le proizvodnjo prve predelave jekla, bo rentabilnost v tej tovarni dosežena šele pod pogojem dodatnega investiranja v drugostopenjsko predelavo toplo valjanih trakov in pločevine. To naj bi bila poleg že znanih postavk sestavina srednjeročnega načrta, ki naj bi ga združeno podjetje dobilo v prvem letu svojega obstoja.

Povečevanje produktivnosti dela bo v načrtovanju proizvodnje moralo biti osnovno gonilno sredstvo. Medtem ko bodo posamezne železarne letos v realizaciji na zaposlenega dosegle:

— Jesenice 126.000 din,
— Ravne 102.000 din,
— Štore 64.000 din,

kar povprečno pomeni 108.000 din, bo zasnova kot impera-

tiv primernih osebnih dohodkov in zagotovljene akumulativnosti morala poprečje dvigniti na 150.000 din. Iz tega izhodišča bomo morali predvideti obseg, asortiment, delovne priprave, tehnologijo in poslovne stroške.

Strokovni sestav združenih slovenskih železarn kliče torej težka in zahtevna naloga. S primerno spodbudo bomo morali razpoložljivo znanje in izkušnje popolno mobilizirati v blagor jeklarstva in s tem razvoja predelovalne industrije.

Ne samo organizatorji proizvodnje v železarnah in direkcijski, temveč tudi vse druge strokovne kapacitete bomo morali pritegniti k reševanju zapletenega tehnološkega postopka proizvodnje in predelave jekla. Metalurški inštitut, ki je že do sedaj bil naša stična hiša, bi moral postati osrednja raziskovalna institucija združenega podjetja.

Vodenje dolgoročne politike bo osnovni princip združenega dela, zato bo vzgoja kadra v ožjem in širšem smislu morala biti predmet posebne pozornosti. Bolj kot do sedaj naj bi delovala stara kitajska modrost: »Če daš nekemu ribo, se bo najedel enkrat. Če pa ga naučiš loviti ribe, se bo hranil vse življenje.«

Združitev slovenskih železarn naj zato sočasno pomeni integracijo proizvodnje in razuma, integracijo teorije in prakse, umskega in obliko-

valnega dela. Zavedati se moramo, da s potrošniki sestavljamo celoto, zato bo sožitje s kupci osnovno načelo združenega podjetja. To načelo bomo zastopali tudi v jugoslovanski asociaciji. Združene jugoslovanske železarn bo z ustanovitvijo združenega podjetja v svojem sklopu dobilo grupo, ki bo medsebojno ozko poslovno povezana izboljšala usklajevanje razvoja celotne jugoslovanske črne metalurgije.

Združitev železarn Jesenice, Ravne in Štore je stvarnost. Na tem integracijskem posegu se bodo snovala nova povezovanja in kreiral koncept industrijske ekspanzije Slovenije. Že v prvem letu obstoja 1970 bo združeno podjetje slovenskih železarn imelo okrog 1.400 milijonov din realizacije. V naslednjih letih naj bi se proizvodnja ob širjenju in modernizaciji naprav ter izboljšavi tehnologije dvigala, tako da bi leta 1975 realizacija dosegla 2 milijardi din.

Na zbranih lovorikah večstoletne tradicije železarstva na Slovenskem ne bomo počivali, temveč nam bodo le lekcija, na kateri bomo gradili dalje. V veri, da bomo vstopili v novo ero medsebojno ustvarjalnih poslovnih odnosov, prosim, da v imenu železarn Jesenice, Ravne in Štore podpišemo USTANOVNO POGODBO ZDRUŽENEGA PODJETJA SLOVENSKE ŽELEZARNE.

Zahtevno o izločitvi iz združenega podjetja mora sprejeti delovna skupnost tovarne z referendumom. Sporna vprašanja v zvezi z izločitvijo se rešujejo po določilih temeljnega zakona o podjetjih.

Tovarna, ki se izloča iz združenega podjetja, mora poravnati vse obveznosti, ki jih ima do združenega podjetja in drugih pogodbenih strank, ki so nastale do dneva izločitve na podlagi te pogodbe ter drugih medsebojnih pogodb.

Tovarna, ki se izloča, mora prav tako prevzeti preostale obveznosti investicijskih kreditov, ki jih je združeno podjetje najelo in vložilo v njen razvoj pred izločitvijo.

Potrjevanje sredstev, vloženih v razvoj združenega podjetja, tovarna, ki se izloča, ne more zahtevati takoj, pač pa le v skladu z običajnimi roki za vračanje investicijskih kreditov. Roki in pripadajoče obresti se dogovorijo ob izločitvi.

XXIII.

Pogodbene stranke bodo v roku 30 dni po konstituiranju združenega podjetja za začetek poslovanja vplačale v skupni poslovni sklad:

Železarna Jesenice	100.000 din
Železarna Ravne	50.000 din
Železarna Štore	25.000 din

Vplačana sredstva se štejejo kot akontacija prispevka za ta sklad.

XXIV.

V 30 dneh po podpisu te pogodbe morajo delavski sveti tovarni izvoliti člane delavskega sveta združenega podjetja. Novo izvoljeni delavski svet se mora konstituirati v roku 15 dni po izvolitvi. Prvo sejo delavskega sveta skliče uršilec dolžnosti generalnega direktorja.

XXV.

Ta pogodba stopi v veljavo, ko jo sprejmejo in potrdijo delavski sveti pogodbenih strank ter potpišejo predsedniki delavskih svetov in direktorji tovarni.

Določila te pogodbe se lahko spremenijo ali dopolnijo le s soglasjem pogodbenih strank po istem postopku, kot je sprejeta pogodba.

Razveljavitev te pogodbe lahko zahteva vsaka pogodbeni stranka v primerih in po postopku, ki ga določa temeljni zakon o podjetjih.

XXVI.

Generalni direktor združenega podjetja in direktorji tovarni so neposredno odgovorni za izvrševanje določb te pogodbe.

Ljubljana, dne 30. septembra 1969

Predsednik delavskega sveta
Železarne Jesenice

Franc Kubešar

Predsednik delavskega sveta
Železarne Ravne

Franc Hrašnik

Predsednik delavskega sveta
Železarne Štore

Franc Starčar

Predsednik delavskega sveta
Železarne Štore

Franc Starčar

Direktor Železarne Jesenice

Peter Kunc, mag. dipl. inž. strojništva

Direktor Železarne Ravne

Gregor Klančnik

Direktor Železarne Štore

Mugomer Voga

Pogodba o združitvi slovenskih železarn je rojstni list združenega podjetja SLOVENSKE ŽELEZARNE

Samoupravni organi v preteklem tednu

5. seja delavskega sveta železarne

15. september praznik slovenskih železarjev

Predsednik delavskega sveta Franc KOBENTAR je sklical 5. seja delavskega sveta v petek 26. septembra z naslednjim dnevnim redom:

- poročilo o izidu referenduma — sklep o združitvi,
- sprejem pogodbe o ustanovitvi združenega podjetja,
- volitve članov delavskega sveta združenega podjetja,
- informacijo o izvajanju sanacijskega programa v železarni Jesenice,
- predlog komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti
- razno

Na podlagi poročila o izidu referenduma, ki ga je delavskemu svetu Železarne podal predsednik komisije za izvedbo referenduma Tomaž KLINAR, so na seji ugotovili, da je referendum v celoti uspel in da je delovna skupnost železarne Jesenice zopet pokazala enotnost akcije, tako v pripravah na referendum, kot pri neposrednem glasovanju. Na podlagi rezultatov, ki so bili na referendumu doseženi je delavski svet sprejel poročilo komisije za izvedbo referenduma in jo razrešil dela hkrati s komisijo za sestavo imenika za glasovanje. Sprejeli so tudi sklep, da se železarna Jesenice združi v združeno podjetje slovenskih železarj, ki ga ustanovljajo železarna Jesenice, železarna Ravne in železarna Štore. S tem v zvezi so naročili upravi podjetja, da izda ustrezno odločbo za vpis v register gospodarskih organizacij in pooblastili predsednika delavskega sveta Železarne, da to odločbo podpiše.

Nato so obravnavali predloženo pogodbo o ustanovitvi združenega podjetja. Ker so o osnutku te pogodbe že razpravljali na seji, ko so sprejeli sklep o referendumu, tokrat k vsebini pogodbe niso imeli pripomb in so jo potrdili v nespremenjenem besedilu. Pooblastili so direktorja Železarne in predsednika delavskega sveta Železarne, da pogodbo podpišeta.

V nadaljevanju seje so v delavski svet združenega podjetja izvolili naslednjih osem članov iz železarne Jesenice:

Emila AŽMANA, dipl. inž. asistenta vzdrževanja elektro naprav,

Tomaža ERTLA, vodjo oddelka za študij dela in časa,

Vita GRIČARJA, dipl. inž., asistenta plavžev,

Jernej HOČVARJA, dipl. eoc., referenta prodaje,

Ludvika KEJŽARJA, vodjo priprave strojnega vzdrževanja,

Franca KOBENTARJA, delovodjo vzdrževanja cestnih vozil,

Zvonec LABURO, obratovodjo železarnice in

Mirka ZUPANA, knjigovodjo uprave osnovnih sredstev.

Na tej seji so obravnavali tudi poročilo o izvajanju sanacijskega programa, katerega je podal direktor sektorja za ekonomiko inž. Ivo Arzenšek. Na podlagi poročila, priporočil in pripomb družbeno političnih organizacij Železarne ter na podlagi razprave so potem ugotovili, da v Železarni zaostajamo v izvajanju sanacijskega programa predvsem pri odstranjevanju notranjih slabosti in pomanjkljivosti. Zato so naročili upravi podjetja, da sprejme ustrezne ukrepe, ki bodo zagotovili izboljšanje stanja. Po enem mesecu mo-

ra uprava poročati delavskemu svetu Železarne kakšne ukrepe je sprejela in kakšni efekti so doseženi. Takšen sklep so sprejeli predvsem zato, ker so menili, da morajo biti ti ukrepi in odločitve strokovne. Upravo podjetja so še zadolžili, da delovno skupnost Železarne informira o ukrepih prek sestankov delovnih skupin in upošteva njihove sugestije in iniciative.

Pred zaključkom seje so sprejeli poročilo o izvajanju programa in so se s programom strinjali. Prav tako so se strinjali z dosedaj porabljenimi sredstvi. Predsednik delavskega sveta Železarne je nato seznanil člane delavskega sveta o pozdravnih pismih in čestitkah, ki so jih našemu kolektivu poslali ob uspešno zaključenem referendumu kolektivi železarn Raven in Štor ter član izvršnega sveta skupščine SR Slovenije inž. Zupan. Na predlog kolektiva železarne Ravne so nato sklenili, da bo 15. september 1969 zgodovinski praznik slovenskega železarstva.

Skupna seja odbora za plan in finance ter odbora za dohodek in sistem nagrajevanja

V soboto, 27. septembra 1969 je bila skupna seja odbora za plan in finance ter odbora za dohodek in sistem nagrajevanja, na kateri so obravnavali analizo finančnega rezultata za avgust in skupno za obdobje od januarja do avgusta.

Analizo je podal direktor finančnega sektorja, člani obeh odborov pa so jo v pisni obliki dobili teden dni pred sejo. Na podlagi te analize in na podlagi razprave, ki je sledila poročilu, so ugotovili, da v naših finančnih rezultatih stroški izkazujejo še vedno zelo visoko postavko. Z namenom, da bi se stroški zmanjšali so na seji sprejeli nekaj sugestij oziroma sklepov in mnenj, kaj bi morali v Železarni storiti, da bi se stroški gibal vsaj v mejah planiranih.

Sklepi oziroma mnenja o tem so predvsem naslednja:

● obratom bi morala odgovorna služba posredovati tiste resnične stroške, na katere obrat lahko vpliva potem pa organizatorje proizvodnje za gibanje stroškov vezati ali s stimulacijo ali s penali.

● sistem nagrajevanja v železarni bi morali prilagoditi politiki poslovanja in neposredno stimulirati tisto proizvodnjo oziroma dela, ki

železarni prinašajo največ dohodka.

● v takšne stimulacije vključiti tudi neposredne proizvajalce, vendar le na takšnih delovnih mestih, ki vplivajo na gibanje stroškov.

● čimprej bi morali uvesti stimulacijo na količinsko proizvodnjo in na vrednost dosežene prodajne cene v določenih obratih.

● komercialna služba ne bi smela upoštevati kupcev in sprejemati naročila za proizvode, pri katerih ima železarna izgubo. Tudi glede rabatov bi morali upoštevati le kupce ki redno plačujejo.

● za neutemeljena naročila, ki se prikazujejo pod virom financiranja 4. in 5. bi morali penalizirati proizvodnje obrate s 50 % vrednosti naročila.

Odbor je menil, da bi morali vse možnosti za zmanjšanje stroškov, naštetih v prejšnjih odstavkih proučiti že v oktobru, da bi lahko veljali od 1. novembra dalje in še lahko vplivali na rezultate 1969. leta.

5. seja odbora za poslovno politiko

Predsednik odbora za poslovno politiko inž. Emil AŽMAN je sklical 5. seja odbora v petek, dne 26. septembra. Na tej seji so obravnavali pogodbo o ustanovitvi združenega podjetja, poročilo direktorja Železarne o predvidenih vertikalnih integracijah in reševali tekoče zadeve predvsem bonifikacije za reklamacije zamejskih kupcev.

Odbor se je strinjal z duhom pogodbe o ustanovitvi združenega podjetja Slovenske železarne, ker le-ta nudi nadaljne možnosti prilagajanja in razvijanja višjih oblik integracije. Tudi s poročilom direktorja Železarne o predvidenih vertikalnih integracijah: Železarna Jesenice, železarna Štore, Žična Celje in Kovinar Jesenice ter železarna Jesenice, Veriga Lesce in Plamen Kropa, so se strinjali ter v delovne grupe, ki bodo delale na elaboratih za integracijo, imenovali predstavnike Železarne. Odbor je menil, da so tako zamišljene integracije nujno potrebne in da je treba delo na tem pospešiti.

Ob koncu seje je odbor obravnaval tekoča vprašanja,

predvsem je reševal bonifikacije za reklamacije zamejskih kupcev in je predložene bonifikacije odobril, razen v enem primeru, kjer je šlo za napačno signiranje pločevine. Odbor je zahteval, v zvezi s to reklamacijo poročilo, kdo jo je zakrivil in kakšni ukrepi so sprejeti. Odgovornim službam je odbor naročil, da v bodoče ne bo več reševal nobenih takšnih reklamacij, dokler v predlogu bonifikacije ne bo naveden krivec za reklamacijo in kako se je proti krivcu ukrepalo.

Nato so sprejeli še poročilo direktorja uprave osnovnih sredstev o perspektivnem razvoju naše Železarne. Poročilo je bilo podano le informativno, zato po poročilu ni bilo razprave.

4. seja komisije za nagrajevanje v valjarni Bela

Komisija za nagrajevanje pri svetu DE je imela v septembru že tri seje. Našim bralcem posredujemo kratek povzetek zapisnika 4. redne seje, ki je bila 24. septembra, medtem ko bomo o 5. redni seji, ki je bila minuli ponedeljek, poročali v prihodnji številki.

Četrte redne seje sta se poleg članov komisije udeležila tudi tov. Malej iz SEP in tov. Kejžar. Tudi na 4. seji so obravnavali problematiko nagrajevanja, ki je pomembna že zaradi bližnjega prehoda na skrajšani delovni čas. Na začetku seje je tov. Malej obrazložil oz. pojasnil izračun cenika in povedal, da je predlog cenika že izdelan in ga mora potrditi le še odbor za dohodek in sistem nagrajevanja pri DSŽ. Zatem je tov. Malej odgovoril na vrsto vprašanj članov komisije. Prisotni so med razpravo menili, da je treba upoštevati vse zaposlene in da valjarna Bela dobi dodatno mesečno maso za zaposlene, če jih je več kot 249. Tov. Komljanec je še opozoril, da je položaj težaven tudi zato, ker bo morala valjarna Bela v skrajšanem delovnem času opraviti enako delo kot doslej, čeprav se kvalitete in tanjšje dimenzije kar množijo. To pa povzroča daljše čase za izdelavo. Inž. Penne, šef valjarn, je predlagal dva načina za rešitev problema nagrajeva-

nja. Prvi je ta, da se pri ceniku upošteva 249 delavcev, za vsakega dodatnega delavca pa dobi ustrezen maso osebnih dohodkov. Drugi način pa je, da cenik upošteva normativ 272 delavcev, v tem primeru pa odpadejo vsa dodatna dela in nadure.

V razpravi je sodeloval tudi tov. Kejžar, predsednik odbora za dohodek in sistem nagrajevanja pri DSŽ. Zavzel se je za izdelavo regulativov za vse obrate s točnimi pokazatelji. Menil je, da če bi sanacijski program izpolnjevali, potem bi lahko govorili o plusu, ne pa o minusu. Po drugi strani pa že sedaj ugotavljamo, da smo v Železarni izplačali za 150 milijonov starih dinarjev preveč osebnih dohodkov. Povedal je tudi, da so ceniki v nekaterih primerih nerealni in jih stalno spreminjajo. Kar zadeva valjarno Bela, meni, da je najbolje, če se upošteva stalež zaposlenih delavcev, ter dodatna dela in nadure, kar je treba dodati k odobreni masi osebnih dohodkov.

— or

13. seja odbora za plan in finance

V sredo, dne 24. septembra 1969 je bila 13. seja odbora za plan in finance, na kateri so obravnavali uspehe proizvodnje v II. dekadi septembra in pregledali kako so izvršeni sklepi prejšnje seje.

Pri obravnavi uspehov proizvodnje v II. dekadi septembra so ugotovili, da je uspeh te dekadje boljši kot pa je bil uspeh prejšnje dekadje, posebno razveseljiva pa je bila ugotovitev, da je hladna valjarna praktično dosegla svoj plan. Slabše rezultate je v tej dekadi dosegel plavž, vendar objektivno upraviče-

no, ker so v tej dekadi zakladali v peči zelo slabo in neustrezno rudo, obenem pa je bil v stari aglomeraciji še remont in niso mogli vplivati na vsip.

Ugotovili so in menili, da bo plan v septembru glede na uspehe I. in II. dekadje, v glavnem dosežen.

Sestanki delovnih skupin

TOPLOTNA ENERGIJA — DNINA KUMAR —

Na sestanku 6. septembra so največ govorili o nagrajevanju. Urediti bo treba vprašanje osebnih dohodkov in delovnega časa, zlasti še, ker jim zaradi fluktuacije primanjkuje delavcev. Imeli so več pripomb glede okvar in izpopolnitev naprav v obratih, kar vzdrževalna skupina ni uredila.

HVŽ — ŽARILNICA — DNINA PULEC —

Na sestanku delovne skupine 25. septembra so se sestali delavci popoldanske izmene iz žarilnice in hladne valjarne. Obratovodja inž. Mesarič je prisotne opozoril, da bo ob uvedbi skrajšanega delovnega časa treba delati drugače kot doslej. Skrbeti bo treba za pravilno koriščenje delovnega časa ter zmanjšati zastoje in reklamacije. Sodelavci so opozorili na boljšo organizacijo dela ter na zmanjšanje časa, ki ga porabijo pri čakanju na malico v kantini. Opozarjajo tudi na pravočasne prihode in odhode avtobusov in vlakov.

HVŽ — ŽIČARNA I — DNINA GASPERIN —

Sestanek so imeli 26. septembra. Obratovodja inž. Komelj je govoril o postopnem prehodu na skrajšani delovni čas, in sicer tako da bi imeli v oktobru eno prosto soboto, v novembru dve, medtem ko naj bi v decembru uvedli že tri proste sobote oziroma 42-urni delavnik. Pri tem je važno, da proizvodnja ostane na sedanji ravni oziroma naj bi jo še povečali za 14 % in obdržali sedanje osebne dohodke. To bodo lahko dosegli le z bolj-šim izkoriščenjem strojev. Žičarji so se s predlogom za povečanje proizvodnje strinjali, vendar pa bo po njihovem mnenju pravočasno treba odpraviti pomanjkanje podstavkov za navijanje žice pri Herborn strojih. Pripombe so imeli še zaradi žerjava, vzdrževanja in notranjega transporta.

HVŽ — ŽIČARNA II — DNINA MARINKOVSKI — Obratovodja inž. Komelj je na sestanku delovne skupine 25. 9. opozoril na probleme, ki se porajajo ob uvedbi skrajšanega delovnega časa. Predvidevajo že v oktobru eno prosto soboto, v novembru dve in v decembru tri proste sobote, medtem ko naj bi s 1. januarjem 1970 v celoti uveljavili 42-urni delavnik. Še vedno jim primanjkuje delavcev in morajo zato celo ustavljati stroje ter ljudi zaposliti pri adjustiranju žice. Dogovorili so se, da bodo to delo opravili po končani dnini, žičarji, ki bodo zaposleni pri adjustiranju žice, pa naj bi prejeli po 750 starih dinarjev za tono adjustiranega materiala.

HVŽ — ŽARILNICA II — DNINA JEREB — JAKOPIČ — OVEN — Tudi na sestanku, ki so ga imeli 25. septembra, je inž. Mesarič prisotne seznanil s predlogom uvedbe skrajšanega delovnega časa. Da bi vzdrževalci lahko v redu opravili remonte oziroma vzdrževalna dela, je bilo omenjeno, da bi zato bili en mesec prosti v sobotah in en mesec v ponedeljkih. Ni še določeno, kako naj bi delali v skladišču materiala, ker še ni znano, kako bodo obratovali v valjarni trakov in valjarni žice na Beli.

HVŽ — PATENTIRNICA — DNINA BREMEC — Sestanek delovne skupine je bil 24. 9. Inž. Komelj je obširneje obrazložil prehod na skrajšani delovni čas ob enaki proizvodnji in osebnih dohodkih. Predlagano je bilo, da je treba proizvodnjo povečati za 14 %, zmanjšati zastoje zaradi pretrgov žice v žarilni peči in zmanjšati zastoje zaradi menjave programov. Delavci na posameznih delovnih mestih se bodo morali še bolj potruditi, kar še posebej velja za rezanje robotih koncev od kolobarjev, za dobre zware itd. Kolobarji po patentiranju ne bodo smeli biti zmedeni. S prostimi dnevi, ki so predvideni v predlogu, so se strinjali, medtem ko naj bi dežurno službo ob nedeljah uredili pozneje.

HVŽ — ŽIČARNA II DNINA KLINAR — Na sestanku delovne skupine 25. 9. so obravnavali predlog za prehod na skrajšani delovni čas. Strinjali so se s predlogom, pripominjajo pa, da bo treba izboljšati vzdrževanje strojev in urediti notranji transport. Niso zadovoljni s pogosto zame-

njavo programa, so pa za povečanje proizvodnje, toda le ob urejenih pogojih.

HVŽ — ŽIČARNA I — DNINA POKLUKAR —

Obratovodja inž. Komelj je na sestanku 25. 9. seznanil prisotne s predlogom za prehod na skrajšani delovni čas, ki ga je treba opraviti do 1. 1. 1970. Prehod bi lahko uspešno izvedli ob smotrnem koriščenju zmogljivosti stroja. Tako bi lahko dosegli večji procent. Važna je priprava vložka, poleg tega pa bo treba tudi zmanjšati elektro in mehanske zastoje. Sodelavca Fartek in Skubic sta imela pripombe glede dela v adjustaži, ker morajo zaradi prenatrpanosti delovnega prostora žičarji pomagati pri adjustiranju. Glede prehoda na skrajšani delovni čas nimajo pripomb, medtem ko je 14 % povečanje proizvodnje odvisno od tega, če bodo na voljo vsi potrebni pogoji.

HVŽ — LUŽILNICA — DNINA RAVNIK —

Na sestanku 25. 9. sta bili predlagani dve točki dnevnega reda. Najprej so obširneje govorili o uvedbi skrajšanega delovnega časa, potem pa o problematiki lužilnice. Še pred razpravo so bili na vrsti odgovori, na vprašanja delavcev na prejšnjem sestanku. Delavci so dobili pojasnila oz. odgovore na njihova vprašanja, in sicer, da prezračevanje lužilnice še ni urejeno, prav tako tudi ne izpiranje materiala z visokotlačno vodo. V teku pa je montaža filtrov in cevovodov. V zvezi s predvidenim skrajšanim delovnim časom bo treba v lužilnici izboljšati delovno disciplino in normalno koristiti delovni čas. Prav tako bo treba izboljšati luženje materiala, kar bo v dobro žičarni, ki naj bi povečala proizvodnjo za 14 %. Govorili so še o luženju z visokotlačno vodo, več pozornosti pa naj bi posvetili napuščanju žice za prednapeti beton. Zvita sidra in slabo naloženo žico na dobrih sidrih bodo vračali nazaj v skladišče in tako reševali problem.

HVŽ — HLADNA VALJARNA — SKLADIŠČE VLOŽKA — DNINA AZINOVIC — Na sestanku 25. 9. so se zavzemali za to, da bi skrajšani delovni čas uvedli po sistemu 5 + 2. Za pomožne obrate naj bi bil enoten turnus. Proste dneve naj bi imeli ob sobotah in v nedeljah oz. ob nedeljah in ponedeljkih izmenično z žičarno zaradi vzdrževanja strojev in naprav. Vsi, ki so sodelovali v razpravi, so se odločno zavzemali za to, da naj bi dobili kvaliteten vložek, ki mora biti pravočasno pri strojih. Primerjali so vložek, ki ga dobivajo z ČSSR in iz Siska, z vložkom, ki ga dobivajo iz valjarne trakov na Beli.

Ugotavljajo, da je vložek iz valjarne Bela precej slabši in je zato več zlomov valjev ter precej zastojev. Prav tako niso zadovoljni z izplenom. Na sestanku so bili prisotni vsi delavci tretje izmene, hladne valjarne, žarilnice in iz skladišča vložka.

HVŽ — HLADNA VALJARNA — DNINA JAKOPIČ — OVEN — Tudi ta delovna skupina je imela sestanek 25. 9., vodil pa ga je tov. Pestotnik. Tako kot v hladni valjarni naj bi tudi oni uvedli skrajšani delovni čas po sistemu 5 + 2. Za realizacijo

pogojev, potrebnih za uvedbo skrajšanega delovnega časa bo treba izboljšati delovno in tehnološko disciplino. Izboljšati bo treba organizacijo vzdrževanja in skrbeti za redna in kvalitetna popravila strojev. Tov. Oman je predlagal, da bi nekvaliteten vložek iz valjarne trakov izločili že prej, predno bi ga izvaljali na Demag stroju. Potrebujemo več delovnega orodja, menjava valjev pa naj bi bila na vseh treh izmenah približno enaka. Na vprašanja delavcev so odgovarjali inž. Mesarič, tov. Ažman in tov. Pestotnik. Govorili so še o izplenih in nagrajevanju delavcev v adjustaži hladne valjarne. Za slab izplen je treba iskati vzroke pri vložku, ki ga dobivajo iz valjarne Bela. Dogaja se, da je dinamo pločevina izvaljana bolje kot navadna. To jim je nerazumljivo, saj je vendar valjarna trakov zelo moderna. Prisotnih je bilo 31 valjavcev in 15 adjusterjev.

MARTINARNA — PEČI — DNINA BEZNIK —

Sestali so se 26. 9. V glavnem so bili prisotni vlagalci in žerjavovodje. Največ so govorili o vpi-sovanju v raportno knjigo in sploh o problematiki teh delovnih mest. Opravka imajo z obratnimi situacijami, kar zadeva javljanje okvar. Opozorili so še na večjo varnost delavcev pri delu. Žerjavovodje v nobenem primeru ne bi smeli izvršiti naloge, če delavec pod strojem ali žerjavom ne dela skladno z veljavnimi predpisi in opisom delovnega mesta. Takih primerov je največ pri delavcih, ki so zaposleni pri Vatrostalni in zato priporočajo obratovodstvu, da ustrezno ukrepa. Sestanek je vodil tov. Rožič.

STROJNO VZDRŽEVANJE JEKLARNE — Na sestanku 25. 9. so razpravljali o predpisih HTV, ki jih je treba tudi obvezno upoštevati. Z delovno disciplino niso povsem zadovoljni, bili pa so mnena, da naj bo pri vseh remontih prisoten tudi varnostni tehnik. Ponovno opozarjajo na upravičenost vzdrževalcev jeklarne za pridobitev delovne dobe s povečanjem. Prav tako so potrebni redni zdravniški pregledi. Zavzemali so se za izboljšanje delovne discipline ter dosledno upoštevanje HTV predpisov na delovnih mestih.

HVŽ — PATENTIRNICA, DNINA RESMAN —

Sestanek je bil 25. 9. Prisoten je bil tudi obratovodja inž. Komelj, ki je obrazložil vzroke, ki narakujejo prehod na skrajšani delovni čas, ki naj bi ga izvedli postopoma. Če hočemo obrzati osebne dohodke na sedanji ravni, bo treba povečati proizvodnjo. Na progi A je treba pregledati ogrevno peč z namenom, da bi pospešili hitrost pomika. Nekoliko bi se dalo proizvodnjo povečati tudi s tem, da bi takoj vpenjali odtrgane žice. Zaradi pomanjkanja delavcev IV. izmene zaenkrat ne bi vpeljali. Okvare je treba čimprej odpraviti in na vseh progah popraviti oz. urediti vodno hlajenje. Po možnosti naj bi montirali tudi filtre za čiščenje hladilne vode.

HVŽ — ŽIČARNA I, DNINA TRAMTE —

Obratovodja inž. Komelj je na sestanku 25. 9. povedal, da so ob prehodu na skrajšani delovni čas važni naslednji faktorji: polno koriščenje delovnega časa, dobra organizacija dela, vzdrževanje strojev ter naprav in ureditev visokotlačne vode v lužilnici zaradi izpiranja žice in fosfatiranje. Žičarji so imeli pripombe zaradi tistih strojev, ki so že polno izkoriščeni in menijo, da bodo prikrajšani pri osebnih dohodkih. Strinjajo se s prehodom na skrajšani delovni čas ter s povečanjem proizvodnje, vendar pa morajo biti izpolnjeni omenjeni faktorji.

Seja odbora za življenjske pogoje in rekreacijo

Predsednik odbora za življenjske pogoje in rekreacijo Janez KAVČIČ je sklical sejo odbora v soboto, 27. septembra 1969 popoldan, skupaj s predstavniki hokejskega kluba Jesenice in smučarskega društva Jesenice, nad katerima ima Železarna patronat.

Na tej seji so se pomenili o odnosih Železarne do klubov v patronatu, o pomoči, ki jo Železarna lahko nudi in jo je pripravljena nuditi v letošnjem letu, oziroma v prihodnjem letu in o obveznostih, ki bi jih morali prevzeti klubi v patronatu. Predstavniki klubov so seznanili odbor o svojih težavah in problemih pa tudi o načrtih za bodočnost so govo-

rili in se sporazumeli po vseh vprašanjih. Nato so sklenili, da bomo v Železarni pripravili pogodbo, na katero bodo lahko klubi dali svoje pripombe, potem pa se bo takšna pogodba sklenila z vsakim klubom posebej. Na splošno pa so bili vsi prisotni mnenja, da so takšni skupni sestanki potrebni in tudi koristni in da bi jih morali tudi v bodoče sklicevati.

Leopold Krese, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Pogodba šele odpira nove možnosti za skupno in usklajeno prizadevanje

Dovolite mi, prosim, da ob podpisu pogodbe iskreno čestitam delovnim kolektivom slovenskih železarn za tako pomembno odločitev. Ta odločitev slovenskih železarn in pogodba, ki je bila danes podpisana, pomeni novo razdobje in kvalitetno poglavje v razvoju metalurgije na Slovenskem. Ta integracija pa bo ugodno vplivala tudi na podobne rešitve v drugih vejah slovenskega gospodarstva.

Železarstvo sodi med tiste gospodarske panoge, ki ima najdaljšo tradicijo pri nas, saj sega v svojih začetkih daleč nazaj v 15. stoletje. Ko pa so se na prelomu v 20. stoletje razvili iz primitivnih vigencev veliki industrijski obrati na Jesenicah, Ravnah in Štornjah, so postali tudi glavni stebri nastajajoče industrializacije Slovenije. Ob njih se je razvila cela vrsta sprva sicer majhnih kovinskih podjetij, ki pa so kasneje skoraj vsa prerasla v pomembne kapacitete slovenskega industrijskega potenciala in s tem dala osnovo, da danes uvrščamo Slovenijo v srednje razvito industrijsko deželo. Kljub taki vlogi v preteklosti pa je imel razvoj slovenskega železarstva nekaj posebnosti, ki v marsičem še danes bistveno opredeljujejo ekonomski položaj te panoge. Nastanek industrijskega železarstva v Sloveniji se namreč ni opiral na bližino slovenskega zaledja, marveč predvsem na tradicijo nekdanje železarske obrti, na ugodne prometne zveze in bližino energetskih virov. Na tej podlagi je bila zasnova tudi nadaljnja širitev proizvodnih zmogljivosti v prvih povojnih letih, vstevši delno specializacijo obratov na Jesenicah, na Ravnah in v Štornjah.

Kmalu pa je začel delež slovenskega železarstva v celotni proizvodnji jugoslovanske črne metalurgije relativno upadati. Delno je bil ta pojav pogojen s hitrejšim industrijskim razvojem drugih predelov Jugoslavije, delno pa so bili vzrok tudi tedanji strateški koncepti, po katerih lokacija baznih gospodarskih objektov ob zahodnih mejah Jugoslavije ni bila najbolj primerna. Zato slovenske železarne v tistem času niso bile deležne večjih naložb, večinoma so se morale zadovoljiti s staro reparacijsko opremo, ki pa seveda ni pomenila ustreznih osnov za nagel tehnološki razvoj. Tudi v prvem desetletju samoupravljanja, v času splošne stagnacije naložb v črno metalurgijo, slovenske železarne niso bistveno napredovale. Širše možnosti za razvoj so se odprle šele leta 1961, torej žal ravno v času, ko so nekateri napačni oziroma preveč potencirani poudarki na decentralizacijo povzročili v našem gospodar-

stvu precej močne dezintegracijske tokove. V železarstvu so se te tendence pokazale zlasti na neusklajenem programiranju, nadaljnega razvoja posameznih železarn v popolnoma ločeni investicijski, komercialni in kadroviški ter organizacijski politiki, brez prave sinhronizacije z razvojem surovinskega in energetskega zaledja, celo brez pravega poznavanja tržišča. Tako je, če lahko uporabim ta izraz, zalotila gospodarska reforma črno metalurgijo v dokaj neugodnem položaju, da se spopri- me z doslednim delovanjem ekonomske in tržne proizvodnje v pogojih mednarodne konkurence. Povrh vsega so železarne močno prizadele še nekateri elementi neusklajenega gospodarskega sistema s celotnim konceptom gospodarske reforme, tako zlasti neusklajenost cen med proizvodi železarstva in surovinami, oziroma reprodukcijskimi materiali za železarsko proizvodnjo in preveč liberalna politika pri uvozu železarskih izdelkov. Posledice neusklajenega razvoja in sočasnih neustreznih ekonomskih ukrepov so se brdsko pokazale na upadanju akumulativnosti in zmanjševanju kapacitet, v naraščanju proizvodnih stroškov po enoti proizvoda in v končni fazi na nizkih osebnih dohodkih zaposlenih. Leta 1967 se je prvič v zgodovini slovenskega železarstva pokazala v slovenskem železarstvu celo izguba.

S tem kratkim, morda nekoliko poenostavljenim pogledom na zgodovino slovenskih železarn nisem hotel nikakor nikogar obtoževati, niti opravičevati. Hočem samo ugotoviti resnico, da je prišlo do podpisa integracijske pogodbe takorekoč ob dvajseti uri. Prepričan sem, da ni med nami nikogar, ki bi videl v tem formalnem aktu meko univerzalno, čudežno zdravilo, ki bo samo od sebe rešilo vse probleme, pred katerimi se danes nahaja novi, skoraj 12.000 članski kolektiv združenih slovenskih železarn. Ta pogodba komaj šele odpira nove možnosti za skupno in usklajeno prizadevanje. Železarne imajo, kakor sem prebral v nekem sanacijskem elaboratu, še neporavnani dolg do gospodarske reforme v obliki racionalnejše proizvodnje in kvalitetnejših izdelkov ter pravočasnega oskrbovanja kupcev.

Gre torej za to, da združeni v enotno podjetje s postavitvijo skupnih služb in z združitvijo vseh razpoložljivih finančnih sredstev racionalizirate proizvodne programe in tehnologijo, se komercialno uveljavite na domačem in tujem tržišču ter krenete v kar najbolj perspektivno smer razširjene reprodukcije.

Mislím, da je ključna zla-

sti zadnja naloga. Dokončati pa tudi revidirati bo potrebno tekoče investicije, to seveda ni poceni in denarja še daleč ni na pretek. Zato bo potrebno obstoječa sredstva, tudi tista, ki so sedaj zamrznjena v terjatvah, čimbolj precizno usmeriti v aktivnosti. Celoten proces pa lahko računa na trajen uspeh samo, če bo združeno podjetje tudi zares delovalo kot vztrajen in enoten gospodarski organizem. Integracija, ki bi bila zamišljena samo kot proteza, s katero naj krepkejši pomaga šibkejšemu na noge, potem pa ga kvečjemu tudi lahko zapusti, bo že v začetku zgrešila svoj namen. Še slabše bi bilo, če bi jo tako pojmovali več šibkih subjektov, ki si vzajemno pomagajo na noge. Pravi in resnični samoupravni interes ni samo v trenutni delitvi dohodka, ampak tudi v kreiranju dolgoročne usode. Še več. Sedanja integracija slovenskih železarn naj ne ostane v sebi zaključen organizem, temveč mora postopoma omogočiti nastanek širših integracijskih kompleksov slovenskega gospodarstva, predvsem tudi v kovinsko-predelovalni industriji.

V položaju, v katerem začnemo s sanacijo v železarstvu, je nujno potrebna pomoč v pogledu trajnih obratnih sredstev. Toda ne samo to. Mnogo važnejše in perspektivno učinkovitejše družba lahko pomaga s tem, da končno, v znamenju gospodarske reforme in sodobnega ekonomskega sistema preseka gordijski voz v smislu rešitve problema cen in nelikvidnosti v gospodarstvu nasploh. V Gospodarski zbornici stojimo na stališču, da je gospodarska reforma res proces, ki zavezuje sleherni celico našega gospodarskega organizma, vendar pa ta proces v podjetjih ni mogoč, ali vsaj ni mogoč v zadovoljivem tempu in obsegu, v kolikor ga tudi na nivoju družbeno ekonomske politike ne spremlja in ne omogoča dosledno izvajanje načel tržnega gospodarstva. Kar se tiče črne metalurgije, so rešitve teh problemov znane in definirane ter jih tu ne bi našteval.

Pogodba je torej podpisana in koncepti nadaljnjega razvoja vsaj v grobih črtah izdelani. Preostane torej boj, na eni strani boj za realizacijo vseh postavk integracijskega elaborata in na drugi strani boj za uresničitev vseh tistih sistemskih pojavov in pogojev, na katerih teoretično lahko temelji rentabilna železarska proizvodnja v doslednem tržnem gospodarstvu. Želim delovnim kolektivom slovenskih železarn v teh naporih popoln uspeh in obljubljam v mejah možnosti in sposobnosti pomoč Gospodarske zbornice Slovenije.

Ko se majejo tla

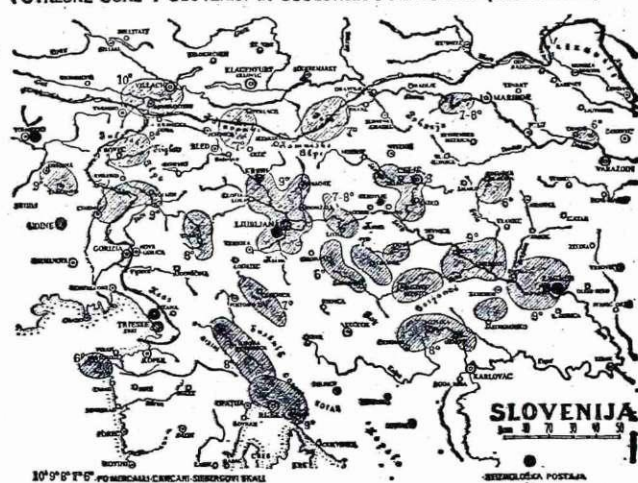
(20. nadaljevanje)

- določeno množino insekticida v prahu
 - vakcine proti trebušnemu tifusu, paratifusu in tetanusu
 - preizkusne laboratorijske posode za odvzem vzorcev
 - osebna oprema ekipe
 - zložljive postelje in odeje
 - šotori
 - poljska kuhinja
 - zdravila
 - perilo in posteljnina za opremo poljske bolnice s petdesetimi ležišči (posteljami).
- Naloga republiške ekipe v tem sestavu je tudi, da postavi poljsko bolnico proti nalezljivim obolenjem.

POTRESI

V Sloveniji imamo od leta 792 po našem štetju pa do danes evidentirano blizu 2000 potresov. Področja v Sloveniji, ki so bila prizadeta po potresih IX° MCS, so naslednja:

POTRESNE CONE V SLOVENIJI IN SOSEDNJIH POKRAJINAH (HEMATIČNO)

Slika 23: Cone potresov

- a) Ljubljansko področje, ki obsega: Ljubljano, Kamnik, Kranj, Škofjo Loko in Medvode ter seveda vse vmesne kraje;
 - b) področje Brežic, ki obsega Brežice, Čatež in okolico;
 - c) področje Laškega in Rimskega toplic;
 - d) področje Tolmina in Mosta na Soči.
- Področje VIII° MCS:
- a) Vrhnika, Dobrova, Domžale, Dob
 - b) področje spodnjega toka Idrije
 - c) področje Maribora in Slovenskih goric
 - d) področje Ilirske Bistrice
 - e) Celje in dolina Save od Zidanega mosta do Brežic
 - f) Trebnje na Dolenjskem in področje Vinica-Dragatuš
- Področje VII° MCS:
- a) Jesenice, Bled, Radovljica, Idrija, Postojna, Rakek, Cerknica, Litija, Tržič
 - b) področje Hrpelje-Obrov
 - c) Ptujsko polje, Kidričevo, Ptuj, Ormož
 - d) Hrastnik, Trbovlje, Novo mesto, Metlika, Črnomelj

Šibkejši potresi se utegnejo pojaviti na naslednjih področjih: Julijske Alpe, Zgornja dolina Save, Goriško, okolica Trsta in Slovensko Primorje, Kočevsko, Zagorje ob Savi, Šoštanj, Velenje, Ravne, Slovenj Gradec, Dravograd, Muta ter Slovenska Bistrica in Poljčane.

Naštete stopnje potresnih nevarnosti imajo po Mercalli-Cancani-Siebergovi lestvici naslednjo moč:

— potres VII° je zelo močan potres, pospeški znašajo med 10 in 25 cm/sec². V stanovanjih lahko nastane zaradi takšnega sunka znatna škoda. Tudi težje pohištvo se prevrne. Večji zvonovi v zvonikih zazvonijo, v zidovih se pojavijo manjše razpoke, mnogo strešne opeke popada s streh, poškodujejo se številni dimniki, slabo zgrajeni ali slabo ohranjeni objekti se porušijo.

— potresi VIII° so rušilni potresi. Potresni pospeški dosežejo vrednost 25 do 50 cm/sec². Drevesna debla močno zanihajo ali se pa zlomijo. Spomeniki se zavrtijo ali porušijo. Skoraj četrtina stavb je močno poškodovanih. Zvoniki in tovarniški dimniki se porušijo. Na strmih pobočjih nastanejo razpoke, pojavijo se izviri vode, ki je pomešana s peskom ali blatom.

— IX° potresna stopnja povzroči deloma uničujoč potres, tla zanihajo s pospeškom 50 do 100 cm/sec². Skoraj polovica kamnitih in opečnih stavb se poruši, večina stavb postane za bivanje neuporabnih.

Spomini iz NOB

Srečko Šorli

Spomin na idealnega borca proti fašizmu in nacizmu

V nekaterih krajih Primorske so v septembru počastili spomin prvoborca — junaka Zgornjesoške doline Ferda KRAVANJA z ilegalnim imenom Peter Skalar, ki je padel februarja leta 1945 pri Plavah ob Soči.

Rojen je bil leta 1912 v Čezsoči pri Bovcu. Že kot mladeniča ga je navdušil za borbo proti fašizmu eden najstarejših članov ilegalne organizacije TIGR na Primorskem pok. Sivec, ki je bil takrat učitelj v Čezsoči. Kravanja je bil človek kremenitega značaja in so ga že pred vojno zasledovale policijske oblasti Italije, Nemčije in tudi stare Jugoslavije. Te so ga na zahtevo nemške policije leta 1940 tudi aretirale in obsodile. Malo pa je znano o njem, da je bil eden od skupine ljudi, ki so leta 1939 pripravljali atentat na fašističnega diktatorja Mussolinija, ko je prišel na Primorsko in obiskal tudi Kobarid, kjer naj bi ga ubili. Žal se atentat ni posrečil, sicer verjetno Italija ne bi šla v objem nacistične Nemčije.

Ferdo Kravanja — Skalar je bil pred vojno dobro poznan tudi na Jesenicah, kjer je preživel polnih pet let. Prišel je čez mejo, seveda ilegalno, v poletju 1935. Že več let pred pobegom je pogostoma prehajal čez mejo v Jugoslavijo, kjer se je povezoval s pobeglimi člani organizacije TIGR na Jesenicah in v Ljubljani. Prvi sestanek je imel v poletju

1931 na sedlu med Jalovcem in Ozebnikom s tovariši: pok. Danilom Zelenom, Albertom Rejcem in Andrejem Čopijem. Takrat je prejel številna navodila in tudi propagandnega materiala. Od takrat ga štejemo kot enega najbolj aktivnih borcev proti fašizmu.

Na Jesenicah se je najprej naselil pri svojem rojaku Andreju Čopiju, ki je pred vojno stanoval v železniški čuvajnici Podmežaklju. Vsa zadnja leta do aretacije pa je stanoval Pod gozdom 10.

Da ne bi bil vezan na službo, se ni nikjer zaposlil, pač pa je preprodajal blago za moške obleke in je s tem zaslužil toliko, da se je skromno preživljal. Največ časa pa je porabil za zbiranje raznega materiala, katerega je uporabljal onstran meje, kamor je od tu zopet začel redno zahajati. Svojim zaupnikom, katerih je imel več na Bovškem, je prenašal razne slovenske časopise, propagandni material in tudi eksploziv. On in njegovi prijatelji so požgali nekatere otroške vrtce in italijanske šole na Bovškem. Italijanski časopisi so nekoč obširno poročali o napadu na italijansko fašistično patroljo, ki naj bi jo bili napadli »ribeli«

v dolini Koritnice. V resnici pa je Kravanja sam nadel v neki grapi na patroljo in da ga ne bi zajeli, je vrgel mednje ročno bombo, katerega je po pripovedovanju enega ubila, drugega pa ranila. Težko bi bilo ugotoviti, kolikokrat je prešel čez mejo na Primorsko pod Jalovcem in tudi čez bohinjske gore, vedno obložen z vsem mogočim materialom. Pri njem na Jesenicah so se večkrat shajali njegovi soborci in tu snovali načrte za nadaljnje delo. Tako so tudi zasnovali načrt za atentat na Mussolinija. Zvedeli so, da pride tudi v Kobarid in prav ta kraj so izbrali za to, da ga ubijejo. Pok. Danilo Zelen, Justin Godnič, Ferdo Kravanja s tostran meje in Franc Kavs ter Ivančič iz Čezsoče so bili pobudniki in organizatorji te zamisli. Žal naprava, ki jo je imel okrog sebe povito Kavs, čeprav je bila že nekajkrat preizkušena, ni delovala in tako do atentata ni prišlo.

Da bi v primeru preiskave jugoslovanska policija ne našla pri njem obremenilnega gradiva, je imel eksploziv in druge stvari spravljene pri prijatelju Andreju Čopiju.

Takoj, ko je nacistična Nemčija zasedla Avstrijo ter napadla Čehoslovaško in Poljsko, se je Kravanja odločil, da prenese svojo dejavnost tudi na to področje. Za sodelovanje je pridobil

nekega Kneza, koroškega rojaka ter tudi nekega Ivančiča, primorskega rojaka, ki je takrat stanoval v Gorjah. Eksploziv in drug material, ki ga je hranil pri Čopiju, je uporabljal za miniranje proge na Koroškem, to je proge Beljak—Trbiž, dalje za okvare vagonov, cistern in lokomotiv na Jesenicah, ki so prevažale iz Romunije v Nemčijo nafto in bencin. Franc Rejc, zaposlen pri železnici na Jesenicah, se še dobro spominja, da mu je dajal Kravanja opiljke, da bi jih vsipal v ležaje vagonov in lokomotiv. Proga Beljak—Trbiž je bila zaradi miniranja, ki sta ga opravila Kravanja in Knez, nekaj časa onesposobljena za promet. Tov. Čopi se spominja, da je imel pri njem spravljene tudi neke letake, pisane v nemščini, s pozivom nemškimi vojakom, da naj se ne vojskujejo za nacizem. Knez in Kravanja sta imela na Koroškem svoje zaupnike in škoda je, da se ne ve, kdo so to bili.

Vse to delo je trajalo do poletja 1940, ko je jugoslovanska policija napravila pri njem preiskavo in ga aretirala. Dobro obveščeni ljudje so vedeli povedati, da je bila aretacija izvršena na zahtevo nemške policije, ki je baje dognala, od kje izvirajo sabotaže. Aretiran je bil tudi Ivančič, medtem ko je Knez pravočasno pobegnil in ga ni

so več dobili. Z Jesenic so začasno premestili tudi dva uslužbenca obmejnega komisariata, v Ljubljani pa so napravili preiskavo pri Danilu Zeleni, ki je bil eden vodilnih članov TIGRA. Istočasno je policija izdala odlok, da se ukine in prepove delovanje emigrantskega društva SOČA na Jesenicah, češ da je prekoračilo svoj delokrog.

Kravanja in Ivančiča so po krajšem času prepeljali iz Ljubljane v Sremsko Mitrovico in nato Kravanja v zapore v Nišu. Tako je bila zaenkrat zaključena borba proti nacifašizmu tega idealnega in preprostega, vendar odločnega fanta.

Prišel je april leta 1941 in zlom stare Jugoslavije in zapori so se odprli. Kravanja je dobro vedel, da je prišel čas, na katerega je čakal. Znal je najti pravo pot in čez nekaj tednov ga že srečamo v bližini Ribnice na Dolenjskem v družbi prijatelja Danila Zelena in Toneta Majnika, ki je bil učitelj v Ribnici. Ziveli so ilegalno v neki zidnici, a po izdaji so bili obkoljeni in napadeni od italijanske vojske. Branili so se, dokler jim ni pošlo strelivo. Danilo Zelen je bil ubit, Kravanja težko ranjen, medtem ko se je Majnik predal, še med potjo pa je pobegnil. Padel je leta 1943 v Ribnici.

Kravanja so prepeljali najprej v Kočevje, nato pa v

Antek
rela,
v pilil

Ljubljano
so ga
so ga
so ga
menoj
ime
se je
nomar
kak ga
žene
ljana
akci
Bor
dr.
di
mi
lahko
lekci
bilava
vanje
se je
brat
tak
Spr
je
dal

Mitja Košir

Končno se je vreme popravilo in po desetih dneh dežja in megle zopet lahko občudujemo vso lepoto in veličino gora nad Chamonixom. Hitro smo zmenjeni glede ture in kmalu popoldan se vozimo z gondolo v nov svet, poln sonca, v snežna prostranstva Blancovega kraljestva. Aiguille du Midi. Izstopimo iz gondole in že se prerivamo med množico turistov po hodnikih do izstopa. Ko končno stojimo v gazi, ki vodi navzdol na Col du Midi, je vsa enoličnost dolinskega življenja za nami. Sedaj smo tu le mi štirje in gore, ki nam bodo nudile mnogo zanimivega v prihodnjih dneh. Pot nas vodi mimo južne stene Aigille du Midi, kjer se v različnih smerih nekaj navez meri s težavami šeste težavnostne stopnje. Naša pot pa nas vodi dalje, tja proti južnim stenam Mont Blanca, proti Brenvi. Mnogo mi ostane v spominu s te poti. Številni stebri in kuloarji v Mont Blanc du Taculu, čudoviti stolpi v Iglah ali pa mogočni grebeni Grandes Jorasses tam v daljavi. Molče stopamo po gazi, ki se spretno izogiba razpokam in kmalu

zagledamo Grand Capucin, to drzno zgradbo iz granita, ki predstavlja eno najtežjih plezanj v Mont Blancu. Še zadnja ledna vesina in že smo pri bivaku na Col de la Furche. Polno alpinistov je že tu z različnimi nameni. Največkrat slišimo imena Aig. Blanche ali Sentinelle Rouge. Le naših smeri ne omenja nihče, kar veseli smo tega, se vsaj ne bo treba drenjati na stojiščih. Vendar to tudi dokazuje, da so to težke smeri, ne mnogokrat obiskane.

V bivaku ni prostora za nas, zato se odločimo, da gremo dalje in da bomo ponoči malo plezali, malo pa spali. Spustimo se na ledenik Brenva in na toplem popoldanskem soncu priredimo pravo pojedino. Potrebovali bomo kalorije, saj nas čaka 1300 m vzpona a jutri zvečer moramo biti že v Chamonixu. Ko sonce zaide za grebenom Peterey in postane sneg trd, odidemo dalje proti Col Moore. Srečno prispemo tja, brez kakšnih padcev v razpoke in pričenjamo verjeti v našo srečo. Na Col Moore se navežemo in prava plezarija se začne. Prečkamo nevarne vesine, ki so razorane od plazov. Tu čez dan nima

človek kaj iskati ker ga ogromne snežne gmote takoj izbrišejo iz površine zemlje. Kmalu se moramo ločiti. Stane in Boro gresta v »hruško (la Poire) in morata se proti levi, midva z Marjanom pa zavijeva navzgor v Majorja (voa-Major). Zaželim si srečo in odhitmo vsak v svojo smer. Sneg počasi na strmem pobočju preide v led. Plezava po konicah derez in hitiva proti skalam nad nama, kjer si bova lahko pripravila bivač. Popolnoma je že temno, ko doseževa policič pod ogromno skalno steno, ki naju bo varovala pred morebitnimi izstrelki od zgoraj. Ob soju čelnih svetilk si pripraviva bivač. Zlezeva v bivač vreče in kuhava čaj. Samo žejna sva, kar pa je popolnoma razumljivo. Cel dan hoje po soncu nas je čisto izsušilo. Končno tudi to brezkončno žejo potešiva in poiskusiva zaspati. Vendar sva preveč razburjena, da bi nama uspelo. Saj sva končno tu, kjer si najboljši alpinisti merijo svoje moči. Ali sva dovolj pripravljena? Ali ne bi mogla še več in še vztrajnejše trenirati? Take in podobne misli nama blodijo po glavi, vendar se pomiriva.

Saj sva preplezala vrsto najtežjih smeri v Julijcih in bila celo zimo v gorah. Pomirjena zaspiva. Zbudi me neprijeten občutek mokrote, ker se sneg topi pod toplim telesom. Pogledam naokoli, temna noč je še. Številne zvezde, ki jim ne vem imena, migljajo na nebu in občutek imam, da tudi vesolje živi. Tam daleč, globoko v dolini Aoste pa številna osvetljena naselja pričarajo mozaik, ki pomirljivo vpliva na človeka, ki se počuti tako sam v prostranstvih teh visokih gor. Res so edinstveni takile samotni bivaki v gorah, daleč od ljudi, ko postaneta človek in gora eno in tudi meni se je zdelo kot da čutim, kako utriplje gori srce.

Pogledam na uro. Polnoč je. Počasi pospraviva opremo in pričnava s plezanjem. V tej južni steni je le zgleden odhod jamstvo za srečen konec ture. V sončni pripeki se prično rušiti seraki, ki na svoji uničujoči poti podirajo vse pred seboj. Vrsti se raztežaj za raztežajem v otružajoči ledni strmini. Plezanje ob svitu svetilk je vse prej kot prijetno, vendar če se mora, se mora. Ko se na vzhodu prične svetliti, sva že

na stebru, izven nevarnosti plazov. Prva skalna pregrada naju ne zadržuje preveč, zato pa se potem začne kot nož ozek greben, ki strmo vodi kvišku do druge skalne pregrade. Previdno se pomikava navzgor, vendar se prevarava v razdalji. Pričakovala sva le nekaj raztežajev, pa jih je že več kot deset, a še vedno nisva na cilju. Varovanje je le navidezno, zavedava se, da bi padec katerega koli od naju pomenil za oba konec tisoč metrov niže na ledeniku. Toda zaupava si. Končno le doseževa skale. V opisu piše, da lahko pričakujeva težave četrte in pete težavnostne stopnje. Kmalu sva sredi stene. Hitreje gre kot sva pričakovala. Nič naju ne more zadržati. Toda kaj sedaj? Skale je konec, nad nama pa se boči vsaj en raztežaj visoka, previsna, ledna stena. Tu se torej lomijo seraki. Prestrašeno gledava navzgor in iščeva prehod. Nekje se mora čez. Odločiva se, da poizkusiva tam, kjer je stena najnižja. S pomočjo klinov se počasi prebijava navzgor in končno doseževa vršni rob stene. Vse kar je še pred nama, je kot smučišče za začetnike. Ne podcenjujeva gore, vendar nama ne more nič več preprečiti poti do vrha Bele gore. Toda

sedaj
živ
poje
nos
Vle
jetn
Kor
neh
nat
gled
pote
rav
vov
oko
samo
gor
a v
Saj
kjer
kot
gre
dar
pre
bo
jo
ob
če
dar
V
pes
nic
vse
sk
da
M
du
sa
pod
pro
dog
Bor

89

Vrhovi teh strank potrebujejo razcepljenost delavstva, da ga lažje zaslužujejo, izrabljajo in vladajo.

In ti vrhovi, čeprav strankarsko različni, so v boju proti delavstvu enotni, razredno vzorno enotni!

A kaj smo mi? Kakšni smo mi v boju za svoje pravice? Kje je naša razredna enotnost? Zakaj se je ne zavemo? Zakaj je ne uporabimo?

Tudi te Vregove besede se prebujajo v Tinetovih mislih, a prepovršno, da bi globlje razmišljal o tem. Pa tudi ko bi skušal, bi ne mogel. Ne samo zato, ker mu Vregove misli še niso docela jasne in dojemljive, marveč predvsem zato, ker na cesti pred seboj zagleda znanca, škopnikovega Matevža, s katerim sta se učila ključavničarja pri Čupniku in s katerim je ondan videl Adelo.

»Hm,« zamrmra Tine.

Prav nič rad bi se ne srečal z Matevžem, ki ga sovraži, ker sluti v njem tekmeča pri Adeli, ki ga bo zdaj imela še raje, saj je Matevž eden izmed srečnikov, ki so včeraj prejeli sporočilo, naj se zgleda v tovarni.

»Delo je dobil, pa ni prida ne kot ključavničar ne kot človek. Lenuh je in nesposoben. Z njim v tovarni najbrž ne bodo preveč zadovoljni,« mršči čelo, kakor ga je namrščil včeraj, ko mu je Matevž kazal pismo, s katerim so ga klicali v tovarno in mu sporočili, da bo od ponedeljka naprej zaposlen kot ključavničar v predelovalnih obratih v tovarni.

Marej ga je spravil h kruhu.

Marej, ki ga Tine do včeraj ni jemal več v misel, saj si je obetal, da ima na svoji strani inženirja Wildbacha, in mislil, da ima pri zaposljevanju de-

SIVO MESTO

lavcev prav gotovo večjo besedo kakor Marej, ki je naposled samo delavski predstavnik in predsednik ene izmed treh delavskih strokovnih organizacij.

»Samo da bi se Matevž ne ozrl,« si ne želi pogovora z Matevžem, obenem pa se ga vnovič loteva jeza na Mareja in na strokovno organizacijo, ki ga je, kakor je ondan rekel Marej, črtala s seznama, čeprav je bil na njem med prvimi. »S kakšno pravico,« ga pekli, ker ve, da se je to zgodilo samo po Marejevi samovolji. »Ja, samo po Marejevi samovolji,« si govori, v duši pa se mu nabira žolč, ki ga mora izliti in to, kar ga boli, vreči vsaj z besedami Marejevcem v obraz. »Ja, v obraz!«

Tako si govori in sklene, da bo šel v delavski dom, v pisarno strokovne organizacije.

»Tja bom šel. Da, tja...«

Besen zavije k delavskemu domu, a že pred pisarno naleti na samega Mareja, ki se — za čudo — Tinetovega prihoda razveseli.

»Ho, glej ga, kakor nalašč si prišel.«

»Kakor nalašč?« se čudi Tine, Marej pa ga potrepelja po rami.

»Prav nate sem mislil,« pravi.

»Name?«

Tine je kakor razorožen, presenečen zaradi nenadejanega Marejevega smeha in nenavadne prijaznosti.

To ni Marej, s kakršnim se je komaj pred tremi dnevi sporekel in o katerem je mislil, da se mu je zameril do smrti. Prijazen, nasmejan človek je to. Njegove oči so človeške, tako da Tine v teh očeh že vidi novico, ki mu jo bo Marej povedal in ki ne more biti nič drugega kakor novica, da je sprejet v tovarno.

Zato Tine čaka, da se bodo zganile tudi nasmejane Marejeve ustnice v besede, odrešilne besede in odrešile Tineta muke, ki ga muči že dva dni.

»Saj imaš čas, kajne?« ga vprašuje Marej.

»Imam, kajpak, imam,« odgovarja Tine, čeprav je nestrpen, ker mu Marej ne pove tega, kar bi Tine rad.

»Če je tako, potem stopi z menoj v pisarno!«

Tine stopa za njim. V srcu mu gori pričakovanje, da mu bo Marej v pisarni izročil pozivnico, naj se zgleda v tovarni zaradi zaposlitve.

»No, tu sva,« odpre Marej vrata v pisarno.

Pisarna je prazna. Svežnji papirjev na obeh mizah pa pričajo, da je bil nekdo pravkar tu. In res se takoj za njima pokaže Hedvik, Marejev pisar in pomočnik.

»Družnost, sodrug predsednik,« pozdravi Hedvik Mareja in obstane, kakor vojak pred oficirjem.

»Kaj, še vedno nisi uredil arhiva?«

Hedvig, morda dve ali tri leta starejši od Tineta, se zdrzne, njegov pogled pa postane plašen.

»Do poldneva bom gotov, sodrug predsednik,« odgovarja Hedvik, o katerem levičarji govorijo, da je Marejev vohljač in ovaduh.

»Dvomim, saj je papirjev kakor na kaki sodnji,« kaže Marej na mizi.

»Ja, veliko je tega. To so izrezki iz časopisov. Sami Vregovi članki. Tudi druge...« utihne Hedvik, zadet od strogega pogleda.

»No, to me ne zanima!« se Marej noče izdati, da je Hedvig delal po njegovem naročilu. »Ne vem, zakaj brskaš po teh stvareh. Za petindvajsetletnico naše organizacije so ti članki brez pomena prav tako kakor vregovski prenapetosti...«

Marej govori naglo, da bi mu Hedvik ne ugovarjal.

Toda Hedvik je samo začuden, ker ne ve, kaj misli Marej s petindvajsetletnico strokovne organizacije, saj niso doslej govorili o kakem praznovanju, ki bi ga tudi oblast ne dovolila, saj je vprašanje, koliko časa bo sploh še dopuščala delovanje strokovnih delavskih organizacij. Nacionalisti in režimovci že dalj časa govorijo, da bodo dali pobudo za ustanovitev enotne nacionalne delavske organizacije pod generalovim vodstvom in generalovo kontrolo. To skrbi celo Mareja, ki na tihih že razmišlja, če je že res blizu trenutka, ko bo treba obrniti plašč po vetru in se kot predsednik najmočnejše strokovne organizacije zasedrati na vodilnem mestu v novi jugoslovanski nacionalistični enotni strokovni organizaciji, podobni Mussolinijevi, in ta svoj preobrat opravičiti morda prav s tem, da je bil svojčas tudi Mussolini marksist in socialni demokrat, nekaj časa celo urednik italijanskega socialističnega lista »Avanti«. Novo vodilno mesto bi mu bilo po zagotavljanju nekaterih nacionalistov, ki so ga k temu že nagovarjali, zagotovljeno, vseeno pa je še prezgodaj, da bi se za tak preobrat odločil, saj je večina delavcev celo v nacionalistični strokovni organizaciji proti taki, od oblasti vsiljeni delavski organizaciji.

»Za take neumnosti,« govori Marej Hedviku, »ti ni treba izgubljal časa! Razumel?« mu z očmi namigne na Tineta. »Sicer pa se bova o tem pogovorila kasneje! Pripeljal sem ti ključavničarja. Kje imaš ključavnice, da jih bo zamenjal.«

»Tu, sodrug predsednik!«

»Potem mu jih daj!«

»Tako, sodrug predsednik!« odpre Hedvik miznico in položi pred Mareja ključavnice za pisarno in za arhivni omari.

»Na vratih in na omari jih boš zamenjal,« govori Marej Tinetu. »Zadnji čas je, saj po arhivu stika že sleherni, ki se mu zljubi. Dober ključavničar si. Naposled se ne boš preveč zamudil. Mimo tega si član strokovne organizacije. Nekaj lahko storiš zanj, če že iščeš in terjaš koristi od nje.«

»Prav rad,« pravi Tine in se loti dela. »Samo nekaj bi vas rad vprašal?«

»Kaj?« se Marej namrdne, ker ne trpi nobenih vprašanj.

»Rad bi vedel, kaj je z mojo zaposlitvijo v tovarni?«

»S tvojo zaposlitvijo? Tudi o tem se bova pogovorila, samo najprej premenjaj ključavnice, jaz pa ta čas stopim po opravkih. Takoj se vrnem,« se Mareju mudi, Tine pa se loti dela.

Čez uro se Marej vrne.

»Ali si še vedno tu?« osupne, ko zagleda Tineta.

»Rekel sem mu, naj na plačilo ne čaka. To je delo za organizacijo,« se oglasi Hedvik.

»Nisem terjal plačila,« vstane Tine.

»Ho, pa tako nasršen? Pa tako divji,« ga pogleda Marej.

»Saj sem lahko!« povzdigne Tine glas.

»Menda se s ključavnicami nisi pretegnil?«

»Delo sem opravil, kakor se spodobi!«

inž. Ivan Zupan, član izvršnega odbora SRS Pogodba rojstni list združenega podjetja

Ko danes, na tako slavnostni način, ob prisotnosti slovenske gospodarske in politične javnosti podpisujete akt — pogodbo o ustanovitvi združenega podjetja Slovenske železarnice, se tudi jaz pridružujem z iskrenimi čestitkami in najboljšimi željami. Ta podpis je logičen zaključek dveletnih naporov in prizadevanj, ki ste jih vložili v to, da je do tega spoznanja in odločitve tudi prišlo. Pogodba bo kot rojstni list šla v matične knjige in bo ohranjena vsem onim, ki bodo v razvoju slovenskega gospodarstva iskali pomembne dogodke in prelomnice. To je resnica. Resnica pa je tudi druga. Vi ste se v sedanjem približevanju in sedanjem kreiranju in dogovarjanju o skupni politiki dogovorili za neko pot in jo prilično jasno nakazali.

Prepričan sem, da se boste železarni še vračali nazaj na dogodke zadnjih dveh let, prvenstveno pa na napore in vlogo, ki ste jo odigrali v zadnjih mesecih. Tudi slovenska javnost vas bo opozarjala na to. Toda to vračanje nazaj najbrž ne bo zato, da bi blagorovali to, kar je bilo doseženega, ampak da bi iskali moči, pota in sredstva, kako se neki program, če je skupaj izoblikovan in dogan, resnično lahko realizira, pa čeprav je še vrsta pomislekov, kdo je lahko za oziroma koliko jih bo stalo ob strani. Če pa boste iskali moči in energije za bodočo realizacijo te skupaj kreirane politike, povsem jasno stojite pred nekim osnovnim problemom: kako je s temi

skupnimi napori, kako s kreiranjem neke napredne za slovensko celotno gospodarsko javnost sprejemljive politike sodelovati, kako skupaj ustvarjati, kako iskati in dobiti nove rešitve, nove elemente, ki vas bodo resnično

združevali, ki bodo to združeno podjetje izoblikovali v resnično močno gospodarsko skupnost. Če bo tako, potem bodo čestitke k vašemu današnjemu slavu pa tudi slavi samo povsem opravičene.

**Dr. prof. Ciril Rekar, predstavnik
metalurške fakultete**

Naš kapital je v intelektualnem potencialu in kvaliteti

Očividno zaradi mojih redkih sivih las in kot najstarejšemu Jeseničanu, če se ne motim, ste mi dovolili, da spregovorim nekaj besed. K voščilom in čestitkam, ki ste jih prejeli, se pridružujem tudi v imenu tistega sloja metalurgov, ki naj v bodoče poskrbi, da bo ta integracija uspešna.

Tritisoč let železa pri nas, več kakor čez dvesto let dokumentirane proizvodnje, sto let prve integracije, petdeset let naše montanistike, ki smo jo začeli tudi z metalurgijo, trideset let metalurške fakultete, dvajset let metalurškega instituta kot osrednje raziskovalne ustanove Slovenije za metalurgijo, to so dejstva današnjice, ki sem jih v tem trenutku želel poudariti.

Mi smo sredi tehnološke revolucije, katere se vsi zavedate, saj težišče na klasični ekstraktivni metalurgiji postaja vse manjše. Metalurgija se avtomatizira in intelektualizira ter dobiva vedno večje dimenzije. Postavlja se vprašanje projektov, mislim, da jih imamo pet v Jugosla-

viji, pet novih železarn, ali obstoječih z razširjeno proizvodnjo najmanj dva milijona ton. Ob tem se večkrat pojavlja princip, da majhne železarnice niso rentabilne. Če pogledamo samo malo čez meje, bomo videli množico manjših železarn, ki so v letih recesije reševale velike gospodarske in produkcijske enote. Ta teorija je škodljiva za kvaliteto proizvodnje, zlasti pa za razvoj tiste drobne marljive predelovalne industrije, na kateri ne sloni samo naša slovenska železarska industrija, ampak jo poznajo tudi v Ameriki, v Angliji in drugje.

Presenečen sem bil, ko sem videl, da Slovenci porabljamo toliko surovega jekla, kolikor ga porabljajo industrijsko visoko razvite države in da ga naše železarnice celo manj proizvajajo, kolikor ga porabimo. To naj bi bila majhna pripomba tistim, ki že dalja časa ženejo propagando, da je tako odmaknjen železarska industrija nekaj zastarelega in samo še en pretrefakt zgodovinskega razvoja naše industrije. Če vzamem slovenske železarnice, potem bo tu moralo biti mnogo večje težišče na tehnološkem razvoju in intelektualni poglavitnosti. Zato imamo inštitut, ki je skupaj s fakulteto rasel in ki imajo svoje kapacitete. Mi imamo še vedno velikanski priliv študentov na našo fakulteto, kajti ne gredo vsi v proizvodnjo prve stopnje, ampak vedno več jih rabimo v tehnoloških predelavah, v raziskavi tehnoloških in osnovnih problemov, ki so jamstvo za tehnološki napredek železarnstva, kakršno je naše slovensko.

Od našega instituta in fakultete in jaz osebno kot najstarejši Jeseničan in kot nestor naše montanistike, se veselimo te integracije, ker menimo, da bo v velikem krogu, v tej veliki in enotni združbi uresničenje tehnološkega razvoja naših srednjih in naših najmlajših kadrov veliko lažje izvesti v sporazumu med seboj, v izmenjavi in v kontaktih, ker mi kot majhen narod moramo dati več od sebe tako intelektualno kakor kvaliteto kot drugi, ki so večji od nas. S tem zaključujem moje čestitke v prepričanju, da bo tako.

(Op. ur.: Pozdravni govor Djordja Andrejevića bomo objavili v prihodnji številki)

ZAKLJUČKI

političnega aktiva sekretarjev oddelkov ZK, predsednikov sindikalnih odborov in predsednikov aktivov ZM železarnice Jesenice, ki je bil 11. avgusta 1969.

Na podlagi predložene informacije in razprave na političnem aktivu so se izoblikovala stališča o gospodarskem položaju in sanacijskem programu železarnice. Od sprejetja sanacijskega programa v mesecu marcu 1969 na delavskem svetu do sedaj, so družbeno politične organizacije, organizatorji proizvodnje in samoupravni organi obravnavali in seznanjali slehernega člana kolektiva z nalogami in načini reševanja ekonomskega položaja. Čeprav lahko ugodno ocenimo izpolnjevanje obveznosti sanacijskega programa s strani družbe, ugotavljamo, da začrtani sanacijski program v železarni prepočasno realiziramo, kar se odraža v prekoračitvi stroškov, neizpolnjevanju naročil, odnosu do dela in discipline. Zato politični aktiv sindikata, ZK in mladine posreduje delavskemu svetu železarnice v razpravo in potrditev naslednje zaključke:

● Sistem oz. nove oblike samoupravljanja v železarni: odbori, komisije, sveti delovnih enot ter delovne skupine, za katere so odgovorni organizatorji proizvodnje, so v obdobju priprav in izvedbe referendumov za združitev slovenskih železarn opravičile to obliko samoupravljanja.

Analize kažejo, da pred omenjeno aktivnostjo delovne skupine niso povsem odigrale svoje vloge. V nove oblike so vključeni vsi organizatorji proizvodnje, od glavnega direktorja do vodij delovnih skupin, da vsak na svojem nivoju skrbi za razvoj in nemoten potek delovanja samoupravnih organov. Ker na nivoju delovnih enot sveti in komisije, prav tako tudi komisije in delovne skupine v obratih, še niso polno zaživele, kljub štirimesečnemu delovanju novih oblik samoupravljanja, morajo organizatorji proizvodnje skrbeti za normalno delovanje teh organov. Zato naj organizatorji proizvodnje analizirajo sestajanje teh organov in njihovo delo ter zagotovijo po programu njihovo delovanje, da s tem pospešimo izvajanje sanacijskega programa.

● Na sestankih oddelkov ZK, sindikalnih odborov in političnega aktiva nas člani resno opozarjajo, da planirana proizvodnja — zaključena naročila, niso usklajena z dejanskim stanjem zmogljivosti agregatov. Zato je nujno, da se pogodbeno obveznosti do kupcev uskladijo z obstoječo zmogljivostjo. Pri vsem tem je nujno izdelati tudi program specializacije proizvodnje in s tem določiti smer nadaljnjega razvoja železarnice. Vzporedno s tem programom pa je potrebno ustavljati nerentabilne agregate in izvajati 42-urni tednik, da ne bi poslabševali poslovnih uspehov.

● Politični aktiv ugotavlja, da se vrsta sprejetih sklepov pogosto ponavlja na vseh nivojih. Zaradi tega člani kolektiva železarnice postavljajo zahtevo po hitrejšem in doslednejšem izvrševanju notranjih ukrepov.

Način reševanja in realizacija problemov je prepočasen, ker je pri tem premalo teamskega dela. Sodelovanja med sektorji niso zadovoljiva, zato večkrat nastajajo negotovanja in nepotrebni spori.

● Od že sprejetih sklepov delavskega sveta za nadaljnje reševanje osebnega dohodka, je izvedena le kategorizacija, medtem ko se premalo strokovno dela na takem sistemu nagajevanja, ki bo bolj stimulatивно vplival na delovna prizadevanja kolektiva.

● Nujno je dopolniti metodo programiranja kadrov ter kadrovske politiko usklajevati z obstoječimi potrebami in razvojem železarnice. Kadrovske sektorje bi moral biti iniciator in nosilec objektivne določitve normativne delovne sile v skladu s poslovno politiko v tovarni.

● Sprejeta reorganizacija vodstvenega kadra, tehničnih služb, administracije in drugih strokovnih služb, nam še vedno ne daje v organiziranosti podjetja, tehnološki in osebni disciplini zaželenih rezultatov. Zato postavljamo pred DS železarnice, da sprejme ustrezne sklepe, ki bodo zagotovili zaupanje članov kolektiva in uspešno reševanje položaja železarnice.

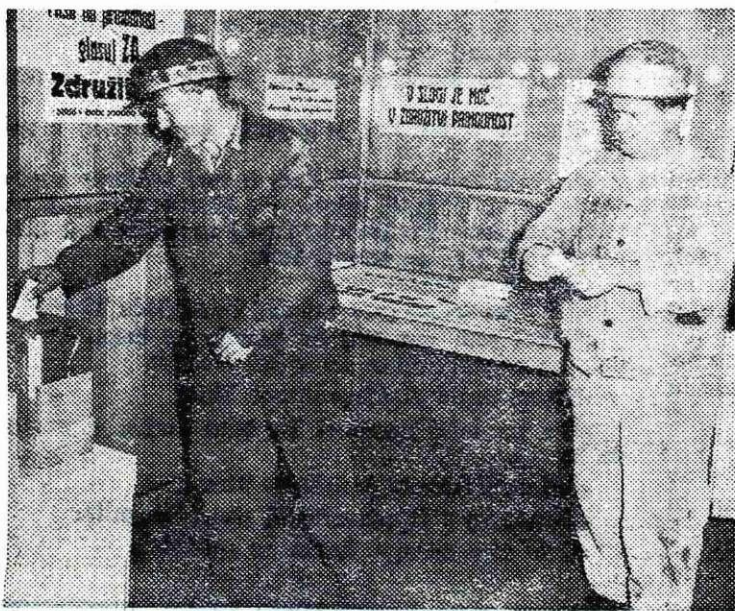
Pri organizaciji akcije za združevanje slovenskih železarn, je strokovno vodstvo dokazalo sposobnosti za organiziran nastop. Zato bi bilo potrebno temeljito analizirati vzroke neuspešnega reševanja sanacijskih ukrepov na nekaterih področjih in izdelati sistem uspešnejšega pristopa, ki bi dal hitreje željene rezultate tudi na tistih področjih, kjer doslej nismo uspeli. Le hitrejši in strokovno popolnejši reševanje obstoječih vprašanj v železarni lahko odstrani nezaupanje in nestrpnost kolektiva.

Za politični aktiv:
Predsednik TOGO sindikata:
Mlinarič Frečko l. r.
Org. sekretar konference ZK:
Rev Stane l. r.
Predsednik konference ZM:
Ipavec Miro l. r.

Jubilanti 50-letniki

V oktobru bodo praznovali petdeset let rojstva naslednji naši sodelavci: Alojz TOMAŽIČ, HVŽ — 8. oktobra, Zofija HLEBANJA, martinarna — 17. oktobra, Mirko RAJTERIČ, martinarna — 19. oktobra, Franc POGACNIK, prodajni oddelek — 19. oktobra, Cilka PETERNELJ, GEŽ — 21. oktobra, Danijel TAVČAR, valjarna 2400 — 27. oktobra in Katarina VOGRIC, GEŽ — 28. oktobra.

Iskreno čestitamo!

Tudi kovači v železarni Ravne, so glasovali ZA združitev

Ob 10-letnici krajevnih samouprave srečanje na Blejski Dobravi

Ravno te dni poteka deset let, ko je v oktobru leta 1959 občinski odbor SZDL dal pobudo za ustanovitev stanovanjskih skupnosti. Da bi pregledali prehojeno pot, težave in uspehe, so se na povabilo krajevnih skupnosti Blejska Dobrava zbrali v soboto, 28. 9. v prostorih gostišča Por na Blejski Dobravi predstavniki krajevnih skupnosti občine Jesenice. Tega res prisrčnega in domačega srečanja se je udeležil tudi predsednik jeseniške občine France Žvan.

Srečanje je vodil predsednik KS Blejska Dobrava Bernard Jakopič. Ugotovil je, da so se povabilu odzvale vse krajevnih skupnosti, razen KS Rateče, Sava in Javornik — Kor. Bela. Zatem je Jože Rozman v nekaj stavkih orisal začetek in delovanje stanovanjskih skupnosti, s katerimi so se stanovanjske in kasneje krajevnih skupnosti srečavale pri razvijanju in graditvi krajevnih samouprav. Težave so nastale predvsem zaradi tega, ker se je zelo široko zastavljeno in dobro zasnovano delo začelo ožiti in omejevati, kar je seveda delavcem v KS vzelo precej delovne vneme in elana. Poleg tega je zamrlo tudi delo koordinacijskega odbora, ki je v prvih letih obstoja stanovanjske skupnosti uravnaval in spodbujal delo svetov in komisij. Kakor v vseh množičnih organizacijah, tudi v KS zelo izstopajo kadrovske problemi. Ravno tako ni bilo mogoče vsa leta dobiti pravega stika in sodelovanja z delavskimi sveti delovnih organizacij po vprašanju izboljšanja otroškega varstva, pomoči zaposlenim ženam in vrsto drugih vprašanj, ki težijo delavca in potrošnika. Sodelovanje z občinsko skupščino je bilo vsa leta zadovoljivo. Težava je bila samo v tem, da ni bilo človeka, ki bi se s tem ukvarjal in v okviru občine reševal probleme KS. Sicer tudi tu ni bilo opaziti kakega zapostavljanja ali ovir, samo denarja je bilo spričo težav, s katerimi se srečuje naša železarska industrija, vedno premalo. Kljub temu pa so rezultati dela krajevnih skupnosti več kot očitni. Kljub zoževanju konkretnih nalog s prevzemom stanovanjskega fonta in hišnih svetov od strani novega stanovanjskega podjetja, ukinitvijo servisne dejavnosti itd., so krajevnih skupnosti opravičile svoj obstoj.

V razpravi so predstavniki KS še dopolnili poročilo, tako da je bilo pred njimi razgrnjeno vse, s čemer so se srečevali v prvem desetletju uveljavljanja in izgradnje krajevnih samouprav. Načeta je bila tudi debata, kaj krajevnih skupnosti jutri? Ali imajo še mesto in prostor za določene dejavnosti. Soglasna je bila ugotovitev, da je dela in nalog za razvijanje krajevnih samouprav dovolj, samo treba jih je izluščiti iz vsakdanjih življenjskih potreb našega občana.

Predsednik SOB, Jesenice France Žvan je nato zelo pozitivno ocenil delo in prizadevanja krajevnih skupnosti

in ugotovil, da bo treba iskati pravilne in pravične osnove financiranja KS, kakor tudi da ni govora o ukinjanju krajevnih samouprav v dosedanjem smislu, marveč jo le še krepiti in širiti v najrazličnejših dejavnostih. Prav tu pa je potrebno iskati kar največjega stika in sodelovanja z obcami samimi.

Predsednik KS Blejska Dobrava Bernard Jakopič je nato predlagal nekaj sklepov, ki so bili soglasno sprejeti. Med drugim je bilo predlagano, naj se v okviru občine skliče sestanek na oddelku za gospodarstvo, gradbene, komunalne zadeve in krajevnih skupnosti s člani komisij za gospodarsko dejavnost KS, na oddelku za družbene službe pa sestanek s člani socialnih komisij in komisij za varstvo mladine. Skupščina

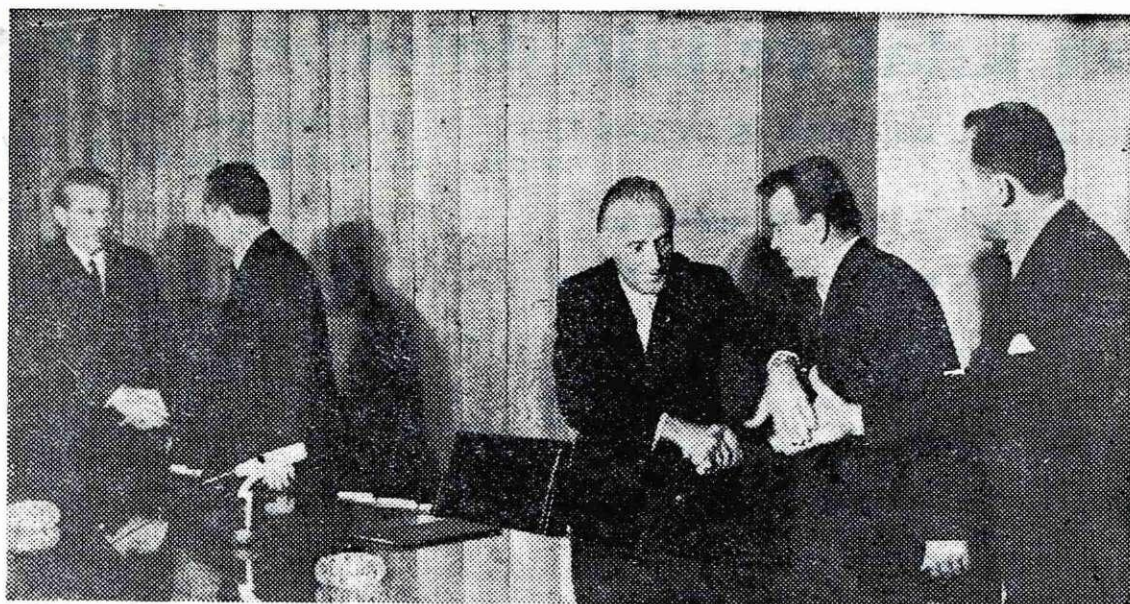
KS socialnega zavarovanja za Gorenjsko letos brez izgube

V ponedeljek 29. 9. se je sestala skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev v Kranju. Pregledali so poslovanje sklada zdravstvenega zavarovanja delavcev za prvih osem mesecev letos, razpravljali in sklepali so o razdelitvi viška in o predlogih za spremembo nekaterih členov pravilnika o uveljavljanju pravic iz zdravstvenega varstva.

Poročilo službe zavoda o ustvarjenem višku 1.334.552,98 N din so člani sprejeli z olajšanjem, posebej člani skupščine s področja občine Jesenice, saj tudi podatki za našo občino po dolgem času zopet kažejo višek in to v višini 146.452,16 N din. Ti rezultati so bili ugodno sprejeti zato, ker smo na vseh prejšnjih zasedanjih ugotavljali le primanjkljaje in smo vse dogovore o sklepanju pogodb z zdravstveno službo vedno sprejemali kot izhod iz trenutne situacije. Vsi programi zdravstvenega varstva zavarovancev in zavarovanih oseb so bili po svojem obsegu prilagojeni finančni moči sklada za zdravstveno zavarovanje.

Ugodnejša situacija delavcev Gorenjske pri ustvarjanju višine osebnih dohodkov in s tem tudi višine sklada je pomagala k ustvaritvi višjih dohodkov od planiranih. Poleg tega pa tudi dosledno pridrževanje in spoštovanje sprejetega programa službe zavoda za socialno zavarovanje in spoštovanje dogovora od strani zdravstvene službe.

Po razpravi in sklepanju o koriščenju viška ustvarjenega denarja so se člani odločili, da najprej iz razpoložljivega denarja rezervnega sklada pokrijejo lanskoletni primanjkljaj v višini 2.726.047,77 N din. O ostalem

Po podpisu pogodbe še prijateljski stisk rok

na občine Jesenice pa naj bi vsaj enkrat razpravljala o problematiki krajevnih skupnosti. Predstavniki KS so se obvezali, da bodo napisali poročilo o delu KS za prvo desetletje in izdelali program dela za bodoče. Najbolj važen zaključek pa je bil, da je treba srečanja, sicer v ožjem smislu, brezpogojno nadaljevati, ker le na ta način bo mogoče bogatiti delo krajevnih samouprav. J. R.

Podpisniki pogodbe takoj po podpisu

Neposredno po podpisu pogodbe smo prosili direktorje in predsednike delavskih svetov treh slovenskih železarn, to je podpisnike pogodbe, za kratke izjave na vprašanje KAJ ČUTIJO IN KAJ BI OB TEM SVEČANEM TRENUTKU POVEDALI NASIM BRALCEM:

Gregor Klančnik, direktor železarne Ravne:

V svojih uvodnih besedah sem že veliko povedal. Menim pa, da je današnje rojstvo, rojstvo pomembnega novega podjetja, ki naj pomeni zdravo in krepko telo, ki bo sposobno konsolidirati slovensko železarstvo, to je vse tri slovenske železarne Jesenice, Štore in Ravne v zdravo organizacijo združenega dela.

Tugomer Voga, direktor železarne Štore:

Jaz mislim, da moramo tudi ob takih slavnostih ostati na realnih tleh in da bomo morali zelo krčevito in uporno ustvarjati cilje, ki smo jih v predpripravi postavili kot program svojega dela.

mag. inž. Peter Kunc, direktor železarne Jesenice:

Ponosen sem, da sem lahko prisostvoval tako svečanemu trenutku, ko se po sto letih združujejo slovenske železarne na vsem slovenskem ozemlju in s tem omogočajo nadaljnji procvit in razvoj slovenskega železarstva in kovinsko-predelovalne industrije. Upam, da bodo naša pričakovanja, ki smo jih v vsej tej dobi, ko smo pripravljali elaborate, proklamirali, tudi uresničena, če ne v celoti pa vsaj v večini. In če bo to res, potem se za uspeh združenega podjetja ne bojim.

Franč Hrastnik, predsednik DS železarne Ravne:

Rezultati dveletnih priprav se odražajo v referendumu, ki potrjuje naša prizadevanja in obliko, za katero smo se odločili. Zadovoljen sem in veselje delim z vsemi slovenskimi železarji.

Franč Štarlekar, predsednik DS železarne Štore:

Počutim se zelo zadovoljen in obenem vesel. Upam, da bomo tudi v bodoče tako skupno in složno delovali, kakor smo delovali v teh mesecih priprav na integracijo. Kajti samo v skupnem in složnem delovanju bomo uspeli v smislu starega pregovora V SLOGI JE MOČ.

Franč Kobentar, predsednik DS železarne Jesenice:

Ta trenutek je zelo slaven in pomemben, vendar so nadaljnji rezultati odvisni od nas samih, to je od vseh treh slovenskih železarskih kolektivov, združenih v SLOVENSKE ŽELEZARNE.

Od kdaj veljajo določbe za posamezne vrste vozil

pravilnika o napravah in opremi za vozila, ki vozijo po cestah ter o tehničnih pogojih za posamezne naprave na njih (Uradni list SFRJ, št. 47/68)

Določbe, ki so že veljavne

KOLESA IN KOLESA S POMOŽNIM MOTORJEM:

- a) kolesa in kolesa s pomožnim motorjem morajo imeti za vsako kolo najmanj po eno zavoro;
- b) kolesa in kolesa s pomožnim motorjem morajo imeti na zadnji strani katedioptra rdeče barve z najmanj 20 cm² učinkovite odsevne površine. Če ima to vozilo zadnjo luč za označevanje, pa mora imeti učinkovita površina najmanj 8 cm².

MOTORNA KOLESA:

- a) žlebovi na voznom profilu plaščev ne smejo biti po obsegu in širini protektorja globoki manj kot 1 mm;
- b) naprava za dajanje zvočnih signalov mora dajati enolične zvoke nespremenljive moči. Jakost zvoka te naprave mora biti v mejah:
 - 1. na motornem kolesu brez akumulatorja — najmanj 80–105 dB (decibelov);
 - 2. na motornem kolesu z akumulatorjem — najmanj 87–105 dB;
- c) motorna kolesa, razen motornih koles s prostornino motorja do 50 ccm, morajo imeti opremo za prvo pomoč v skladu z jugoslovanskim standardom — JUS — H. H2. 800.

MOTORNI TRICIKLI — NAJVEČJE DOVOLJENE TEŽE DO 1 TONE:

- a) žlebovi na voznom profilu plaščev ne smejo biti po obsegu in širini protektorja globoki manj kot 1 mm;
- b) motorni tricikli morajo imeti parkirno zavoro;
- c) ne smejo izpuščati izgorelih plinov temnejše barve od barve, ki je zaznamovana s številko 2 Ringelmannove lestvice in ne smejo povzročati takega zunanega ropota, da bi presegal 86 dB.

OSEBNI AVTOMOBILI:

- a) žlebovi na voznom profilu plaščev ne smejo biti po obsegu in širini protektorja globoki manj kot 1 mm;
- b) naprava za dajanje zvočnih signalov mora dajati enolične zvoke nespremenljive moči, jakost zvoka te naprave mora biti v mejah od 92 do 105 dB;
- c) osebni avtomobili morajo imeti opremo za prvo pomoč v skladu z jugoslovanskim standardom — JUS — H. H2. 800.

TOVORNA VOZILA IN KMETIJSKI TRAKTORJI, KI NA RAVNI CESTI RAZVIJEJO VEČJO HITROST OD 30 km/h:

- a) žlebovi na voznom profilu plaščev ne smejo biti po obsegu in širini protektorja globoki manj kot 1 mm;
- b) naprava za dajanje zvočnih signalov mora dajati enolične zvoke nespremenljive moči. Jakost zvoka te naprave pa mora biti v mejah od 92 do 105 dB;
- c) tovorna vozila in kmetijski traktorji morajo imeti opremo za prvo pomoč v skladu z jugoslovanskim standardom — JUS — H. H2. 800.

AVTOBUSI:

- a) žlebovi na voznom profilu plaščev ne smejo biti po obsegu in širini protektorja globoki manj kot 1 mm;
- b) naprava za dajanje zvočnih signalov mora dajati enolične zvoke nespremenljive moči. Jakost zvoka te naprave pa mora biti v mejah od 92 do 105 dB;
- c) avtobusi morajo imeti opremo za prvo pomoč (omarico za prvo pomoč) v skladu z jugoslovanskim standardom.

KMETIJSKI TRAKTORJI, KI NA RAVNI CESTI NE MOREJO RAZVITI HITROSTI VEČ KOT 30 KM NA URO IN IMAJO DVE OSI TER KOLESA S PNEVMATIKAMI:

- a) naprava za dajanje zvočnih signalov mora dajati enolične zvoke nespremenljive moči;

- b) kmetijski traktorji morajo imeti opremo za prvo pomoč v skladu z jugoslovanskim standardom JUS — H. H2. 800;

- c) kmetijski traktorji, ki imajo zaprto kabino za voznika, morajo imeti najmanj eno vzvratno ogledalo.

PRIKLOPNIKI:

- a) žlebovi na voznom profilu plaščev ne smejo biti po obsegu in širini protektorja globoki manj kot 1 mm;
- b) priklopniki, ki jih vlečejo kmetijski traktorji, morajo imeti vgrajene zavorne luči, smerne kazalce in katedioptra (mačje oči), kakor so predpisani v 27., 28., 32., 34. in 35. členu pravilnika.

Določbe pravilnika, ki bodo v veljavi od 31. 12. 1969

KOLESA IN KOLESA S POMOŽNIM MOTORJEM:

- a) kolesa in kolesa s pomožnim motorjem morajo imeti z obeh strani vsakega pedala dva katedioptra (mačje oči) oranžne barve;
- b) kolesa s pomožnim motorjem ne smejo povzročati takega zunanega ropota, da bi presegel 78 dB.

MOTORNA KOLESA:

- a) motorna kolesa morajo imeti najmanj eno vzvratno ogledalo. Velikost učinkovite ploskve vzvratnega ogledala mora imeti najmanj 50 cm²;
- b) motor motornega kolesa ne sme izpuščati izgorelih plinov temnejše barve od barve, ki je zaznamovana s številko 2 Ringelmannove lestvice in ne sme povzročati takega zunanega ropota, da bi presegel:
 - 1. 82 dB (A), če ima dvotaktni motor s prostornino od 50 do 125 ccm;
 - 2. 84 dB (A), če ima prostornino nad 125 ccm.

OSEBNI AVTOMOBILI:

- a) osebni avtomobili morajo imeti napravo za zavarovanje vozila pred tatvino; ta namreč preprečuje obračanje kolesa pri volanu ali premikanje ročice menjalnika;
- b) osebni avtomobili s petimi ali več sedeži morajo imeti najmanj dve vzvratni ogledali, od katerih je eno znotraj karoserije, drugo pa izven karoserije na levi strani vozila;
- c) osebni avtomobili morajo imeti zavesice iz primernega elastičnega materiala. Viseti morajo simetrično na vertikalno ravnino pnevmatike in biti najmanj 5 cm širše od pnevmatike;
- d) novi osebni avtomobili, ki bodo izdelani in vključeni v promet, morajo imeti napravo za odvajanje in osušitev vetrne šipe ter napravo za ogrevanje in zračenje kabine za voznika in prostora za potnike;
- e) motor osebnih avtomobilov pri trajni obremenitvi ne sme izpuščati izgorelih plinov temnejše barve od barve, ki je zaznamovana s številko 2 Ringelmannove lestvice in ne sme povzročati takega zunanega ropota, da bi presegel 84 dB.

TOVORNA VOZILA IN KMETIJSKI TRAKTORJI, KI NA RAVNI CESTI RAZVIJEJO VEČJO HITROST OD 30 km/h:

- a) tovorna vozila, katerih največja dovoljena teža (teža vozila skupaj s težo nosilnosti) presega 5 ton, morajo imeti tahograf, ki registrira hitrost, čas in prevoženo pot;
- b) tovorna vozila in kmetijski traktorji morajo imeti 2 vzvratni ogledali z obeh zunanjih strani na sprednjem delu vozila;
- c) tovorna vozila in kmetijski traktorji morajo imeti vgrajen kazalec razpoložljivega pritiska pnevmatične in hidravlične naprave delovne zavo-re, če je ta naprava ves čas pod pritiskom;
- d) tovorna vozila in kmetijski traktorji morajo imeti zavesice iz primernega elastičnega materiala. Viseti morajo simetrično na vertikalno ravnino pnevmatike in biti najmanj 5 cm širši od pnevmatik;

- e) tovorna vozila in kmetijski traktorji morajo imeti aparat za gašenje požara;

- f) vsa tovorna vozila, priklopna vozila in kmetijski traktorji, katerih največja dovoljena teža presega 5 ton, morajo imeti dva klinasta podložka;

- g) nova tovorna vozila in kmetijski traktorji, ki na ravni cesti razvijejo večjo hitrost kot 30 km/h in bodo vključena v promet po 31/12/1969, morajo imeti napravo za odvajanje in osušitev vetrne šipe ter napravo za ogrevanje in zračenje kabine za voznika;

- b) motor tovornih vozil in kmetijskih traktorjev ne sme izpuščati izgorelih plinov temnejše barve od barve, ki je zaznamovana s številko 2 Ringelmannove lestvice in ne povzročati takega zunanega ropota, da bi presegel:

- do največje dovoljene teže 3,5 t — 85 dB (A);
- od 3,5 t do 12 t in z motorjem moči do 200 KM — 89 dB (A) in
- z motorjem nad 200 KM do 92 dB (A).

AVTOBUSI:

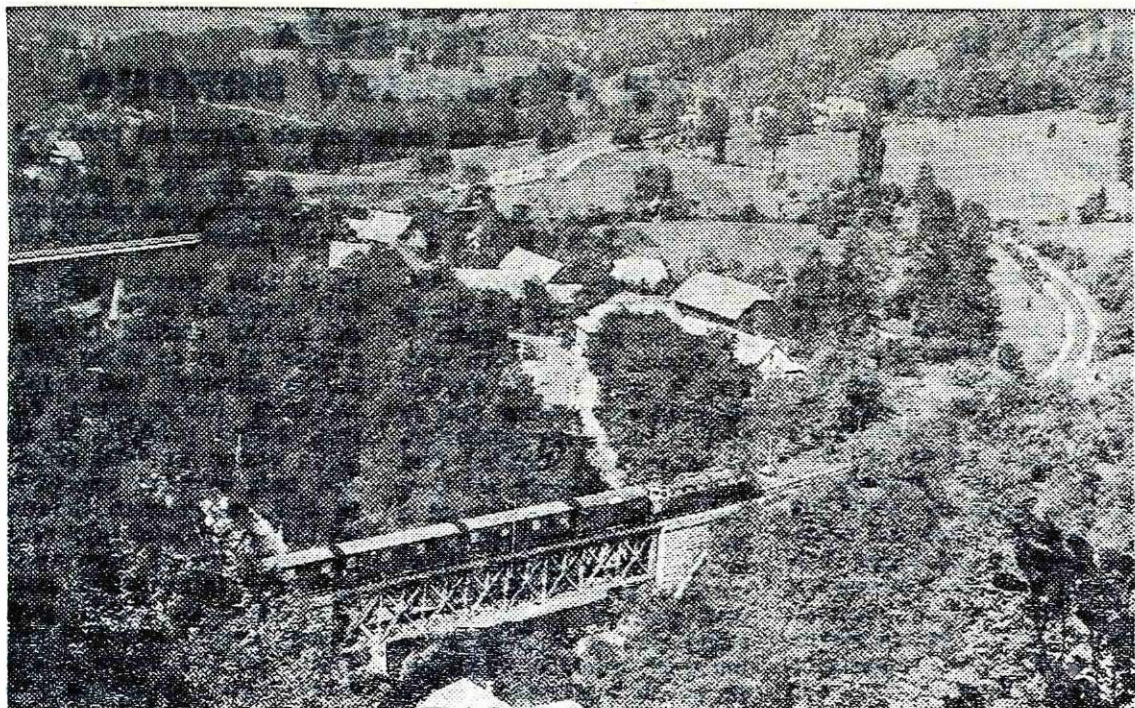
- a) avtobusi morajo imeti zavesice iz primernega elastičnega materiala. Viseti morajo simetrično na vertikalno ravnino pnevmatike in biti najmanj 5 cm širše od pnevmatik;
- b) avtobusi morajo imeti najmanj dve vzvratni ogledali z obeh strani na sprednjem delu vozila;
- c) avtobusi morajo imeti aparat za gašenje požara;
- d) avtobusi, katerih največja dovoljena teža presega 5 ton, morajo imeti dva klinasta podložka; avtobusi, ki imajo več kot 25 mest, morajo imeti na vidnem mestu ključ, s katerim se ob nevarnosti lahko razbije steklo;
- e) avtobusi, razen avtobusov za mestni promet, morajo imeti tahograf, ki registrira hitrost, čas in prevoženo pot;
- f) avtobusi morajo imeti kazalec razpoložljivega pritiska pnevmatične ali hidravlične naprave delovne zavo-re, če je ta naprava ves čas pod pritiskom;
- g) motor avtobusa pri trajni obremenitvi ne sme izpuščati izgorelih plinov temnejše barve od barve, ki je zaznamovana s številko 2 Ringelmannove lestvice in ne povzročati takega zunanega ropota, da bi presegel:
 - do največje dovoljene teže 3,5 t — 85 dB (A);
 - od 3,5 t do 12 t in z motorjem moči do 200 KM — 89 dB (A) in
 - z motorjem nad 200 KM pa do 92 dB (A).
- h) avtobusi v mestnem prometu morajo imeti vgrajen svetlobni signal za kontrolo položaja vrat, ki niso v vidnem polju voznika;
- i) vsi novi avtobusi, ki bodo izdelani in vključeni v promet po tem dnevu (31/12/1969), morajo imeti napravo za odvajanje in osušitev vetrne šipe ter napravo za ogrevanje in zračenje kabine za voznika in prostora za potnike.

KMETIJSKI TRAKTORJI, KI NA RAVNI CESTI NE MOREJO RAZVITI HITROSTI VEČ KOT 30 KM NA URO IN IMAJO DVE OSI TER KOLESA S PNEVMATIKAMI:

- a) kmetijski traktorji morajo imeti aparat za gašenje požara;
- b) vsi novi kmetijski traktorji, ki bodo izdelani in vključeni v promet po tem dnevu (31. 12. 1969), morajo imeti svetlobni ali zvočni signalizator, ki kontrolira delovanje smernega kazalca, če voznik ne more direktno videti najmanj po enega smernega kazalca z vsake strani vozila.

PRIKLOPNIKI:

- a) priklopniki morajo imeti na sprednji strani dva katedioptra (mačje oči) bele barve, ki ne smeta biti trikotne oblike;
- b) priklopniki, katerih skupna širina presega 1,8 m ali so z vsake strani za 0,1 m širši od vlečnega vozila ali so njihove najbolj oddaljene točke po širini več kot 0,4 m oddaljene od vzdolžnih ravnin, ki gredo skozi svetleče polje zadnjih luči za označevanje vlečnega vozila, morajo imeti na sprednji strani dve luči za označevanje vozila.

Stara cesta skozi Moste, je samo še zgodovina

Radovna — opomin in opozorilo vsem sedanjim in prihodnjim rodovom

»V naši bližnji preteklosti imamo mnogo pomembnih obletnic in jubilejev. Eni od teh se nanašajo na pomembne sklepe in sestanke, drugi na formiranje določenih enot, obletnic zmag, potem zopet na streljanje talcev po naši domovini, skratka imamo obletnice, ki se jih z veseljem spominjamo in pa seveda obletnice, ki nam v našo misel prinašajo žalost.« S temi besedami je začel sekretar občinske konference ZK Jesenice Pavel Lotrič svoj govor na nedeljski slovesnosti ob spomeniku žrtvam fašizma v Srednji Radovni.

Občinski združenji borci NOV Radovljica in Jesenice sta namreč organizirali srečanje nekdanjih borcev in aktivistov ob obletnici požiga Radovne. S slovesnostjo pa so se spomnili tudi na vrsto drugih dogodkov izpred 25 let: ustanovitve Jeseniško-bohinjskega odreda, zbora gorenjskih aktivistov, zbora aktivistov jeseniškega okrožja ter I. mladinske konference jeseniškega okrožja. Najbolj

žalosten pa je bil spomin na grozodejstva, ki jih je storil okupator 20. septembra 1944. leta. Požgana je bila vas Srednja Radovna, v plamenih in pod krogli pa je izgubilo življenje 24 domačinov.

Pavel Lotrič je v nadaljevanju svojega govora podrobno opisal vse pomembne dogodke pred 25. leti. Govoril je o velikem pomenu teh za naš narodnoosvobodilni boj, o junaški poti Jeseniško-

bohinjskega odreda in seveda o velikem prispevku in enotnosti prebivalcev Radovne ter o tem, da tudi taka grozodejstva niso mogla streti slovenskega naroda, da ne bi nadaljeval boja za osvoboditev izpod suženjstva.

»Primer Radovne je kristalen primer, kako se je treba boriti za svetle cilje in ideal delavskega razreda. Primer Radovne je eden izmed mnogih primerov v naši bližnji zgodovini, kaj je enotnost. Take enotnosti pa potrebujemo tudi danes,« je poudaril govornik in zaključil svoj govor z besedami: »Danes, ko se nam tu v Radovni misli nehoti vračajo nazaj, v čase, na katere nas spominjajo spomeniki preteklosti, ne bi smeli mimo dejstva, kaj prinaša vojna. Prepričan sem, da se vsi tisti, ki se živo spominjate dogodkov in ki ste v teh dogodkih sami sodelovali, dobro zavestate te resnice in dobro znate razlikovati, kaj je mir in kaj je vojna. Zato naj bo tudi ta spomenik v Radovni, te ruševine, ki so bile nekdanje lepa gorska vasica, opomin in opozorilo vsem sedanjim in bodočim pokolenjem, da se bo naše ljudstvo vedno zavzemalo za mirna reševanja mednarodnih sporov, da bo svojo, s krvjo in s takimi žrtvami, kot so bile tu v Radovni, priborjeno svobodo vedno tudi branilo, če bo leta ogrožena.«

V kulturnem delu slovesnosti so sodelovali godba na pihala iz Gorij, pevski zbor A. Linhart iz Radovljice ter učenci osnovnih šol. Predstavniki občinskih odborov ZZB NOV Jesenice in Radovljica pa so položili vence na grobišču žrtev na pokopališču v Gorjah in ob spominsko obeležje v Radovni.

Kljub slabemu vremenu se je slovesnosti udeležilo precej nekdanjih borcev in aktivistov, prebivalcev z Gorenjske in še posebno šolska mladina.

Se en cestni problem v občini odstranjen

V soboto dopoldan je bila v Žirovnici slovesnost ob otvoritvi novega cestnega odseka in viadukta čez dolino Završnice pri Mostah. Na slovesnosti so se zbrali predstavniki izvršnega sveta SRS, skupščine občine Jesenice, železarne Jesenice, predstavniki gradbenih in cestnih podjetij ter posamezni ljudski poslanci. Lepo vreme je k slovesnosti privabilo tudi številne domačine in slučajno mimoidoče.

Predsednik SOB Jesenice France Zvan je v kratkem nagovoru izrekel priznanje in zahvalo vsem, ki so pripomogli k razrešitvi prometnega problema, kakršnega so predstavljale Moste in to na tako pomembni vpadnici kot je gorenjska cesta. Osemdeset odstotkov vseh turistov iz zapadne Evrope se pripelje v našo državo po tej cesti, ne da bi omenjali gospodarsko tranzitni promet. Tov. Zvan je tudi poudaril pomembnost predloga krajevene skupnosti Žirovnica, da naj bi novi most nosil ime po talcih, ustreljenih ob stari cesti v Mostah oziroma da bi jim ob novi cesti postavili dostojen spominski objekt.

Direktor poslovnega združenja gradbeno industrijske poslovne skupnosti Slovenije inž. Bubnov je nato navedel nekaj tehničnih podatkov o novi 1.703 m dolgi cesti, na kateri je ena premostitev dolga 55 m, največji objekt viadukt čez Završnico pa je dolg 141 m. Vrednost nove ceste je 4.150.000 N din, gra-

dili pa so jo nekaj manj kot 11 mesecev. Poudaril je izreden pomen združenega dela skupine podjetij v okviru gradbeno industrijske poslovne skupnosti Slovenije in izrekel posebno priznanje GP Sava Jesenice, ki je nosilo glavni delež pri izgradnji novega odseka gorenjske ceste. Vsem izvajalcem je k opravljenemu delu, ob katerem ni manjkalo težav, iskreno čestital.

Po krajšem nagovoru o gospodarskem in turističnem pomenu ceste je zatem član izvršnega sveta SRS tov. Vadnjal prerezal trak in ceto izročil javnemu prometu.

K slovesni otvoritvi novega odseka ceste in viadukta čez Završnico je zabaven del prispeval Rado Prešeren iz Vrbe, ki se je kot prvi na čelu avtomobilске kolone popeljal s starim kolesjem na konjsko vprego. »200 let brez prometne nezgode« je pisalo na koleslju in ta napis naj bo tudi v voščilo novi in lepi cesti v Mostah.

V osrčju Jelovice na obisku pri padlih borcih — partizanih

V okviru praznovanja desetletnice krajevene samouprave je KS Podmežaklja organizirala za vse člane sveta KS in komisij ter občane izlet k spomeniku padlih borcev — partizanov, ki so padli v borbi z Nemci na Lipniški planini 9. septembra 1942, med katerimi je padel tudi komandant gorenjskih partizanskih odredov Jože Gregorič.

Jože Rozman, tajnik krajevene skupnosti Podmežaklja, je v nekaj besedah povedal, da je na tem mestu padlo v borbi z Nemci 25 borcev — partizanov, med njimi tudi jeseniški delavec Jože Gregorič, ki je bil za svoje revolucionarno delo in za vodenje odpora proti okupatorju proglašen za narodnega heroja. Spomin na padle borce so navzoči počastili z enominutnim molkom in položitvijo venca.

Pot so nato nadaljevali v Železnike, kjer so si izletniki ogledali zelo zanimiv muzej, katerega so pred kratkim uredili in na novo odprli za javnost. Poleg tega so se sestali s predstavniki KS Železniki in izmenjali mnenja o delu KS. Pot jih je nato vodila naprej v staro Škofjo Loko. Tudi tu so si ogledali izredno lep in bogato urejen Škofjeloški muzej. Tudi v Škofji Loki so se sestali s predstavniki KS Škof-

ja Loka in govorili o načinu dela obeh krajevnih skupnosti in izmenjali izkušnje. V prijetnem razgovoru je čas hitro potekel. Dogovorili so se, da bodo srečanje med krajeveno skupnostjo Podmežaklja in Škofjo Loko organizirali prihodnje leto v Planini pod Golico v času, ko je posuta z belimi narcisami.

Udeleženci so z zadovoljstvom ugotavljali, da je bilo zelo lepo in obenem koristno. Izrazili so željo, da bi bilo takih izletov še več. Izletov v naravo in muzeje bi morali organizirati kar največ, kajti tudi to je eden od načinov zbliževanja med ljudmi in medsebojnega poznavanja ter razvijanja toplih tovariških odnosov, katerih danes žal zelo pogrešamo.

J. R.

Anekdota

Pesnik Tin Ujevič je bil zelo nereden plačevalec stanovanjske najemnine. Zato mu je gospodinja zagrozila, da ga ne bo pustila iz stanovanja, dokler ji ne bo plačal celotnega zneska najemnine. Tin pa ji pomirjevalno reče: »Vidite, gospa, tako dolga prijateljstva so tudi meni všeč.«

Majhen vpis v glasbeno šolo

Vpis na jeseniški glasbeni šoli za letošnje šolsko leto ni izpolnil pričakovanj in je sorazmerno majši kot minula leta. Verjetno je vzrok v neinformiranosti staršev, da se šolnina na glasbeni šoli ni prav nič zvišala, deloma pa v tem, da je zaradi premajhnega vpisa baletna šola letos sploh odpadla.

Med novimi učenci glasbene šole je zlasti veliko zanimanje za ljudske instrumente, kot sta harmonika in kitara, medtem ko je zanimanje za klasične instrumente znatno manjše. To dokazujejo tudi podatki, da je bilo leta 1965 za pouk klavirja vpisanih 75 učencev, letos pa samo še 25, za pouk violine pa je bilo istega leta vpisanih 42 učencev, letos pa samo 26. Zadovoljiv je vpis za pouk pihala in trobil, predvsem zato, ker šolnino učencem plača železarska godba, ki si na ta način obeta ne samo pomladitev pihalnega orkestra, temveč tudi ustanovitev samostojne mladinske godbe na pihala.

Sestav pedagoškega kadra na glasbeni šoli je z zaposlitvijo dveh novih pedagogov zadovoljiv, manjka le še potreben učitelj za trobila. Čeprav finančna situacija glas-

bene šole ni urejena in je razpoložljivega denarja premalo, da bi šola lahko nemoteno delovala, pa si vodstvo šole poleg rednega pouka prizadeva razširiti delovanje šole še z drugimi dejavnostmi. V novembru bo prvi tako imenovani mali koncert, ki bo na sporedu vsako zadnjo sredo v mesecu, z novembrom pa bo glasbena šola spet vpeljala razredne produkcije za prve razrede osnovne šole in vzgojno varstvene ustanove. Na teh produkcijah se mladi poslušalci seznanijo z instrumenti in glasbo ter glasbenim znanjem svojih vrstnikov. V načrtu pa je tudi ustanovitev oddelka za spoznavanje glasbene umetnosti, ki bo za učence višjih letnikov glasbene šole obvezen, dijakom srednjih šol pa bo nudil možnost kvalitetnega dopolnilnega glasbenega pouka.

Druga razstava jeseniških dolikovcev v radovljiški občini

V soboto 21. septembra so v avli nove osnovne šole v Gorjah odprli kolektivno slikarsko razstavo članov likovne sekcije DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. To pot je gostitelj jeseniških dolikovcev občinska Zveza kulturno prosvetnih organizacij Radovljica. Na razstavi se predstavlja trinajst avtorjev z 38 deli.

Največ svojih del razstavljajo Tone TOMAZIN — osem, sledijo Tine MARKEŽ — šest, Zdravko KOTNIK — štiri, s tremi deli so zastopani Jože ČEBULJ, Franc DOLINSEK, Pavel LUŽNIK in Andrej PUC, Janez KOZAMERNIK in Cveto ZUPAN z dvema deloma, z enim delom pa Milan BINDER, Lojze ERMAN, Janko KOROSEC in Miro PENGAL.

Ob otvoritvi razstave, kateri so poleg nekaterih slikarjev in številne mladine prisostvovali tudi predsednik krajevne skupnosti Gorje in predstavnik občinske konference SZDL ter predstavnik občinske ZKPO Jesenice, je najprej spregovoril Jože Bohinc, predsednik občinske Zveze kulturno prosvetnih organizacij Radovljica in ravnatelj šole, ki je omogočila razstavo v svoji avli. Predsednik Bohinc je v svojem pozdravnem govoru poudaril, da imajo priliko predstaviti svojim obiskovalcem likovna dela resnih in prizadevnih likovnih ustvarjalcev, ki se v prostem času z veliko ljubeznijo ukvarjajo z likovnim ustvarjanjem. Tako kakor v Radovljici naj bi bila tudi razstava v Gorjah spodbuda tudi njihovim likovnim ustvarjalcem, da se bolj povežejo in bolj tvorno vključijo v prizadevanja oblikovalcev kulturnega življenja in kulturne podobe radovljiške občine. Ob tem, ko je predsednik čestital jeseniškim mojstrom — slikarjem, je ponovno izrazil željo po tesnejšem sodelovanju kulturnih delavcev obeh gorenjskih občin.

Ob otvoritvi je spregovorila tudi umetnostna zgodovinarica iz Radovljice Maruša Avguštin, ki je v teh letih sodelovanja s člani DOLIK temeljito spoznala njihovo delo in umetniške ambicije posameznikov. Zelo nazorno je ob predstavljanju posameznega avtorja — slikarja odkrivala množico slikarskih zakonitosti in umetnostnih vrednot, kajti že uvodoma je podčrtala, da je vsak slikar čim razstavi, podvržen kritiki.

Po otvoritvi razstave so jeseniški dolikovci še dalj časa prijateljsko kramljali s svojimi gostitelji.

V letošnjem letu imajo

jesenjski slikarji, organizirani v DOLIK, v svojem programu še tri razstave in sicer bodo v novembru razstavljali v Napotnikovi galeriji v Šoštanj in v decembru v Celju, poleg že tradicionalne razstave ob dnevu republike na Jesenicah. Dogovarjajo pa se tudi za razstave na Ravnah in v Štorah ter v Kropi. Poleg gostovanj dolikovcev izven Jesenic pa so na Jesenicah še na sporedu v oktobru razstava gobelinov in razstava ročnih del oziroma izdelkov pacientov bolnišnice Begunje, v novembru slikarska razstava akademskega slikarja Janeza Ravnika z Bleda in samostojna razstava likovnih del člana DOLIK Joža Dakskoflerja, v decembru pa slikarska razstava grafika Simoniča iz Kranja in kolektivna slikarska razstava slikarjev — amaterjev iz Celja.

Jubilejna planinska foto razstava v Kranju

Planinci niso samo navdušeni ljubitelji lepote gora, temveč tudi mojstri planinske fotografije, s katero posredujejo zanimivosti in znamenitosti našega gorskega sveta najširšim množicam.

Zgodnji predhodniki naših gornikov Drenovci so takoj za Piparji ustanovitelji slovenske planinske organizacije že pred prvo svetovno vojno z odličnimi fotoamaterji B. Brinškom, Ivom Tavčarjem in drugimi vnesli v klasične oblike našega planinstva tudi planinsko fotografijo. To odlično propagandno obliko našega planinstva so po prvi svetovni vojni še bolj navdušeno in uspešno nadaljevali Skalaši, ustvarjalci prvih slovenskih planinskih filmov »V

zlatorogovem kraljestvu«, »V triglaviških strminah« in številnih drugih.

Janko Ravnik, Metod Badjura, Egon Planinšek ter France Torkar, Slavko Smolej, Matevž Mikelj in Jaka Čop prav gotovo predstavljajo najvišji dosežek naše planinske fotografije. Lepa umetniška, dokumentarna črnobela planinska fotografija je odpirala duri in kazala pot v planinski svet mnogim navdušenim gornikom.

PZS, ki združuje čez 60.000 navdušenih ljubiteljev in obiskovalcev gora, vztrajno nadaljuje pionirsko delo Drenovcev in Skalašev. Mojster umetniške črnobe fotografije Vlastja Simončič iz Ljubljane šola in izobražuje pri PZS tehnično sposobne in odlične mlade planinske fotoamaterje. Sadovi enoletnega dela so pokazali odlične uspehe.

V počastitev 70-letnice ustanovitve PD v Kranju je ta skupina mladih planinskih fotoamaterjev pripravila prvo republiško razstavo planinske fotografije, ki je bila ob veliki udeležbi z uvodnimi pozdravnimi govori slovesno odprta v petek, 26. IX. v Kranju. Pri tem je na žalost skoraj porazna ugotovitev, da med številnimi avtorji odličnih posnetkov razen Joca Balanta ne zasledimo nikogar z Jesenic, Mojstrane ali drugih gorenjskih planinsko turističnih centrov, ki naj bi nadaljevali začeto delo Slavka Smoleja, Čopa, Miklja in Torkarja.

Na razstavi v Kranju, ki bo pozneje prenešana tudi v druge kraje Slovenije, sodeluje čez 30 mladih in veliko obetajočih planinskih fotoamaterjev, ki se predstavljajo zahtevnim in kritičnim

Čeprav smo pred dvema mesecema ob slavnostni predstavi ljudske drame »PLAVŽ« za 100-letnico Železarnice že napisali nekaj uvodnih besed o samem delu, je prav, če se zdaj, ko gledališče s PLAVŽEM odvarja novo 25. sezono, spet spomnimo nekaj podatkov o ljudski drami iz naše železarske preteklosti.

Pokojni France Klinar, dolgoletni uslužbenec v Železarni, agilen predvojni prosvetni delavec in sposoben režiser, je svoj PLAVŽ napisal tik pred vojno. Snov zanj je vzel iz železarske zgodovine, ki se je pred dawnimi časi začela v rudokopih pri Savskih jamah in jo povezal z zgodovino svojega rodu, saj je še danes v Rovti najpogostejši priimek Klinar. V prvi polovici 16. stoletja so tehnološko in tudi finančno močnejši tuji, zlasti Italijani, uvedli v takratno železarno tudi pri nas vrsto novosti in izboljšav. Konjunktura železa je imela za posledico neizprosni boj za zemljiško posest na rudi bogatih predelov in ta boj seveda ni

minil brez dramatičnih in tudi tragičnih zapletov med nekdanjimi starimi lastniki zemlje, ki so se poleg kmetijstva ukvarjali tudi s primitivnim fužinarstvom ter med tujimi prišleki, ki so kljub vsemu vendarle prinašali tudi tehnični napredek in širšo podjetnost. Seveda pa tudi ti podjetni tuji niso zmerom zmogli premagati vseh težav in Locatellij, lastniki fužine na Planini pod Golico, so bili leta 1538 prisiljeni prodati svojo posest Bucelinijem, ki so jo prenesli in razširili tega leta tudi na Jesenice. V čas nekaj pred tem dogodkom vpada tudi dogajanje v ljudski drami PLAVŽ, čeprav se tega zgodovinskega okvira vse dosedanje uprizoritve tik pred in takoj po vojni niso držale. Nova uprizoritev in tudi delna predelava PLAVŽA pa je vso zgodbo postavila strogo v zgodovinski čas in postala tako še bolj prepričljiva in gledališko učinkovita, kar je potrdila tudi zelo uspešna slavnostna predstava koncem julija.

PLAVŽ bo prav gotovo všeč vsem ljubiteljem gledališča, saj jim ne govori samo o delčku naše zgodovine in naših ljudeh, temveč tudi na romantičen, dramatsko razgiban in slikovit način o večnih človekovih problemih sploh. Delo je režijsko in scensko pripravil Bojan Čebulj, ki igra tudi vloga Celinarja. V ostalih vlogah nastopajo še Stanka Geršakova, Tatjana Koširjeva, Tilka Čimžarjeva, Vera Smukavčeva, Nace Smolej, Janez Kavčič, Franci Pogačnik, Ciril Vister, Oto Gerdej, Milan Dornik in Drago Vrhovnik, poleg njih pa še številni ansambel, ki ga dopolnjujejo člani pevskega zbora Jeklar in folklornega ansambla jeseniške Svobode.

Vse ljubitelje gledališča opozarjamo, da bo PLAVŽ na sporedu predvsem v mesecu oktobru, zato naj ne odlašajo z ogledom te ljudske igre, ki je bila že ob slavnostni predstavi za stoletnico Železarnice sprejeta nadvse toplo in z vsemi priznanji.

Žuro

Vsi na kros!

V nedeljo, dne 5. 10., bosta občinska Zveza za telesno kulturo in atletski klub Jesenice spet priredila in izvedla tradicionalni jesenski občinski kros.

Kot običajno se krosa lahko udeležijo člani vseh osnovnih organizacij občinske zveze, učenci vseh šol, pripadniki JLA ter člani mladinskih in delovnih kolektivov v občini.

Tekmovalci in tekmovalke bodo razdeljeni po naslednjih kategorijah:

člani roj. l. 1950. in starejši,
st. mladinci roj. l. 1951 in 1952,
ml. mladinci roj. l. 1953 in 1954,
pionirji roj. l. 1955 in 1957,
ml. pionirji roj. l. 1958 in mlajši.

Prijave bodo sprejemali eno uro pred startom, ki bo za Zvagnovim mostom na Jesenicah, kjer bo tudi cilj. Za pionirje in pionirke bo start ob 10. uri za ostale pa ob 11. uri.

Prvi trije uvrščeni vsake kategorije prejmejo častna priznanja.

Organizatorji upajo, da se krosa ne bodo udeležili samo učenci vseh šol, kot je bilo to običajno, temveč tudi člani drugih športnih organizacij kot tudi delovnih kolektivov.

V primeru dežja bo tekmovanje preloženo.

Za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše so prispevali:

Kolektiv podjetja LEK, Ljubljana — 210,00; Vinko Štruel, Ljubljana je odstopil honorar za članek, objavljen v 13. št. Železarja — 21,00 dinarjev.

Do 30. septembra 1969 je bilo zbranih skupno 112.236,30 dinarjev. Za prispevke se darovalcem iskreno zahvaljujemo.

Prispevke nakazujte na žiro račun: 5153-679-2135 ZVEZA KULTURNO PROSVETNIH ORGANIZACIJ OBCINE JESENICE, sklad za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

4. in 5. oktobra amer. barv. film **POT NA ZAHOD**, v režiji Andrewa V. McLaglena, v glavni vlogi Kirk Douglas, ob 17. in 19. uri.

6. oktobra amer. barvni CS film **SLAVNI REVOLVERAŠ**, v režiji Raya Rowlanda, v glavni vlogi Stewart Granger, ob 17. in 19. uri.

7. in 8. oktobra franc. barvni film **NEVESTA JE BILA V ČRNEM**, v režiji Francoisa Truffauta, v glavni vlogi Jeanne Moreau, ob 17. in 19. uri.

9. oktobra amer. barvni CS film **RANČ SMRTI**, ob 17. in 19. uri.

10. oktobra amer. barvni film **TARZAN IN DEČEK IZ DŽUNGLE**, v režiji Roberta Gordona, v glavni vlogi Mike Henry, ob 17. in 19. uri.

11. oktobra amer. barvni CS film **MAŠČEVALEC IZ RIMROKA** v režiji Leslia Selandera, v glavni vlogi Audie Murphy, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

4. in 5. oktobra franc. barvni film **NEVESTA JE BILA V ČRNEM**, ob 18. in 20. uri.

6. in 7. oktobra amer. barvni film **POT NA ZAHOD**, ob 18. in 20. uri.

8. oktobra amer. barvni CS film **RANČ SMRTI**, ob 18. in 20. uri.

9. in 10. oktobra amer. barvni film **HOTEL PARADIŽ**, ob 18. in 20. uri.

11. oktobra amer. barvni CS film **PLANET MAJMU-NOV**, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

4. oktobra franc. barvni film **PRVA IZKUŠNJA**.

5. oktobra amer. film **KLIC V FIRECREEKU**.

9. oktobra amer. barvni film **POT NA ZAHOD**.

11. oktobra amer. barvni film **HOTEL PARADIŽ**.

Kino ŽIROVNICA

5. oktobra franc. barvni film **PRVA IZKUŠNJA**.

8. oktobra amer. barvni film **POT NA ZAHOD**.

12. oktobra amer. barvni film **HOTEL PARADIŽ**.

Kino KRANJSKA GORA

4. oktobra amer. barvni film **GOLOROKI ŠERIF**.

5. oktobra amer. barvni film **HOTEL PARADIŽ**.

9. oktobra franc. barvni film **NEVESTA JE BILA V ČRNEM**.

11. oktobra amer. barvni film **POT NA ZAHOD**.

Gledališče

SOBOTA, 4. 10., ob 19.30 uri: Klinar — Gorjan PLAVŽ, ljudska drama v treh dejanjih — Premiera — Otvoritev 25. jubilejne sezone 1969/70.

NEDELJA, 5. 10., ob 19.30 uri: Klinar — Gorjan PLAVŽ — IZVEN.

SOBOTA, 11. 10., ob 19.30 uri: Klinar — Gorjan PLAVŽ — Za abonma SOBOTA in IZVEN.

NEDELJA, 12. 10., ob 19.30 uri: Klinar — Gorjan PLAVŽ — Za abonma NEDELJA in IZVEN.

ČETRTEK, 16. 10., ob 19.30 uri: Klinar — Gorjan PLAVŽ — Za abonma ČETRTEK (do sedaj PETEK) in IZVEN.

Vse gledališke abonente opozarjamo na abonentske predstave PLAVŽA prihodnji teden, še posebej pa abonente reda PETEK, da je ta, na splošno željo prestavljen na ČETRTEK. Vse ljubitelje gledališča obveščamo, da je tudi na abonentskih predstavah na razpolago dovolj vstopnic, zato naj se poslužijo rezervacije na telefon 82-200.

ZAHVALA

Trgovskemu podjetju ROŽCA se iskreno zahvaljujemo za denarno pomoč, ki smo jo prejeli ob nadaljnji adaptaciji ter opremi še nedograjenih prostorov mladinskega kluba.

Trgovsko podjetje ROŽCA je edino, ki nam je s svojimi finančnimi sredstvi pomagalo pri izgradnji klubskih prostorov.

Upravni odbor mladinskega kluba Jesenice

ZAHVALA

Vsem sodelavcem, strojevodjem in kurjačem transportne službe se najtopleje zahvaljujem za dragocena darila, ki sem jih prejel ob odhodu v pokoj. Iskrena hvala za izkazano pozornost. Obenem vam želim še veliko delovnih uspehov!

Joža Dobravc

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji gostinskega podjetja ŽELEZAR se iskreno zahvaljujem za brezplačni oddih na morju.

Jožica Praprotnik

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru gradbenega vzdrževanja se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času bolezni, sodelavcem tesarne pa prisrčna hvala za darilo ob odhodu v pokoj.

Alojz Gregori

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage žene, mame, stare mame in prababice

URSULE BOŠTELE

se najlepše zahvaljujem dr. Sajevidu za dolgoletno zdravljenje, prim. dr. Brandstetterju, dr. Pogačniku in celotnemu kolektivu internega oddelka bolnice Jesenice.

Iskrena hvala vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje in nam na kakršenkoli način pomagali. Zahvaljujem se tudi pevskemu zboru za žalostinke.

Zalujoči: mož Tone in hčerke z družinami.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

LUDVIKA MARKIZETIJA

se najtopleje zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom ter kolektivu PTT in Lekarne Jesenice, ki so ga spremili na zadnji poti in mu darovali vence in cvetje. Lepa hvala gospodniku za poslovične besede ter pevcem. Zahvaljujemo se vsem voznikom osebnih avtomobilov za prevoz sorodnikov, še posebej pa se zahvaljujemo zdravnikom, ki so mu lajšali bolečine.

Zalujoči: žena Amalija in hčerka Marina z družino.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dobrega moža in očeta

TEODORJA LIPICERJA

se zahvaljujemo vsem, ki so se poslovičili od njega, ga pospremili na zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter sočustvovali z nami. Iskreno se zahvaljujemo pevcem — upokojencem in pihalnemu orkestru ter Vinku Kimovcu in Lojzetu Radi za poslovične besede ob odprtem grobu. Posebno zahvalo izrekamo uslužbencem Carinarnice Jesenice za vso pozornost in pomoč, prav tako dr. Sajevidu in dr. Jensterlu za lajšanje bolečin ob njegovi kratkotrajni bolezni.

Iskrena hvala vsem, ki so na kakršen koli način pomagali v teh težkih dneh.

Zalujoči: žena, sin in hčerka.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi naše drage žene, mame, hčerke, sestre, stare mame, tete in tašče

MARIJE KOSMAČ
• roj. Razingar

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami.

Zahvaljujemo se prim. dr. Brandstetterju, zdravstvenemu in strežnemu osebju internega oddelka bolnišnice Jesenice ter dr. Sajevidu za trud, da bi pokojnici olajšali trpljenje med njeno težko boleznijo. Prisrčna zahvala vsem voznikom osebnih avtomobilov.

Najtopleje se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, posebno družini Vavtarjevi, vsem darovalcem vencev in cvetja, pevcem, voznikom osebnih avtomobilov ter vsem, ki so pokojno v tako lepem številu spremili na njeni zadnji poti.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: mož Jože, sin Jože z družino, hčerka Marica, mama, sestra Pavla, brata Jaka in Francel z družinama ter ostalo sorodstvo.

OBVESTILO

Kadrovski sektor obvešča vse člane delovne skupnosti železarne Jesenice, da se bo v mesecu novembru začel nadaljevalni tečaj slovenske stenografije, ki bo trajal približno štiri mesece. Na tečaj se lahko prijavi kandidati, ki obvladajo prvi del Rakuševe stenografije — poslovno pismo.

Prijave sprejema kadrovski sektor do 15. oktobra 1969.

Delavsko prosvetno društvo Svoboda Hrušica

razpisuje

prosto delovno mesto

TOČAJKE

v bifeju doma družbenih organizacij na Hrušici.

Zaposlitev je honorarna s skrajšanim delovnim časom. Razpis tudi omogoča, da se prijavi tudi oseba, ki želi prevzeti bife v zasebni zakup.

Pogoji po dogovoru.

Prijave na razpis pošljite do 31. 10. 1969 na gornji naslov.

Upravni odbor trgovskega podjetja »ROŽCA« Jesenice

razpisuje

naslednja prosta delovna mesta:

1. eno delovno mesto za delo v splošnem sektorju — daktilograf — korespondent z zaposlitvijo za nedoločen čas;
2. štiri mesta kurjačev za kurjenje manjših parnih peči v trgovinah z zaposlitvijo za določen čas s skrajšanim delovnim časom.

POGOJI:

Pod 1:

a) štiriletna upravna administrativna šola. Kandidat, ki nima še potrebne prakse, bo sprejet, kot pripravnik, sicer pa na dvomesečni poizkusni rok;

b) srednja ekonomska šola in zadovoljivo znanje stroje-pisja in korespondence. Ostalo, kot pod a.

Prednost imajo kandidati, ki izpolnjujejo pogoje pod a.

Pod 2:

izpit za kurjača parnih kotlov z najmanj 5 letno prakso.

Kandidati naj pošljejo ponudbe do 19. oktobra 1969 na naslov podjetja. Ponudbi naj prilože dokazilo o šolski izobrazbi, opravljeni praksi oz. dosedanjih zaposlitvah.

Morda usoden poraz?

Jeseniški nogometaši so startali v letošnje tekmovanje v gorenjski ligi z namenom, da se uvrste čimvišje, da bi lahko prihodnje leto tekmovali v slovenski conski ligi. Po prvih uspehih, ko so premagali Podbrezje kar s 13:0 in Naklo s 4:0, pa jim je že v Kropi spodletelo, kjer so izgubili s 2:3. Nato so premagali še Šenčur s 6:2 v zadnji tekmi pa so izgubili s Kranjem s 3:2 (3:0).

V Kranju so nastopili: Lajmiš, Lukančič, Ljušič, Kralj, Komelj, Smagin, Kupljenik, Stošič, Pavlič, Šubic, Noč, Rašić in Barač.

Kranj je še preteklo sezono igral v slovenski conski ligi, toda Jeseničani so vse

eno upali, da jim bo uspelo zmagati. Vendar pa so prikazali lepo, toda neučinkovito igro, Kranjčani pa so imeli veliko več priložnosti za doseg gola. Že v prvem polčasu so dosegli tri gole.

V drugem polčasu je bila igra podobna kot v prvem. Jeseničani še vedno niso uspeli dati zadetka. In zato so jim pri tem pomagali domačini in zabili dva avtogola.

Poraz v Kranju bo verjetno odločilen v borbi za prvo mesto, posebno še zato, ker Jeseničani še vedno igrajo vse tekme na tujih igriščih, ker bo njihovo povsem usposobljeno šele spomladi.

Prihodnjo tekmo igrajo v železnikih.

Z.

211 sodelavcev na medobratnem atletskem tekmovanju

Pretekli torek se je končalo medobratno tekmovanje v atletiki. Letošnja udeležba tekmovalcev je presegla vsa dosedanja tekmovanja. Tudi po športni strani je bilo tekmovanje na višini. Tekmovalci so se zagrizeno borili za boljšo uvrstitev in prispevali, da je bilo tekmovanje zanimivo ter so pri nekaterih disciplinah spravili na noge kar številne gledalce. To pot sta se pojavila na stezi tudi naša najboljša smučarja — tekača Kerštajn in Mlinar, izven konkurence pa je nastopil tudi Bogdan Pristov, novi državni mladinski rekorder v metu kladiva.

REZULTATI

100 m (38 tek.): 1. Jože Čebašek, strojne delavnice, 12,5, 2-3. Mirko Klinar, strojne delavnice, 12,6, 2-3. Stanko Andoljšek, strojne delavnice, 12,6, 4-5. Ivan Čufar, strojno vzdrževanje, 12,9, 4-5. Milan Novak, strojno vzdrževanje, 12,9.

300 m (25 tek.): 1. Mirko Klinar, strojne delavnice, 41,8, 2. Janez Mlinar, jeklovlek, 42,5, 3. Jože Dovžan, strojne delavnice, 42,8, 4. Milan Novak, strojno vzdrž., 43,3, 5-6. Lojze Kerštajn, strojno vzdrževanje, 43,7, 5-6. Ivan Čufar, strojno vzdrževanje, 43,7.

1.000 m (22 tek.): 1. Janez Mlinar, jeklovlek, 2:57,2, 2. Lojze Kerštajn, strojno vzdržev., 2:57,3, 3. Jože Rožič, strojno vzdržev., 2:58,6, 4. Jože Dovžan, strojne delavnice, 3:02,6, 5. Milan Novak, strojno vzdržev., 3:06,8.

4x100 m (5 štafet): 1. strojne delavnice 52,7, 2. upravne službe 53,2, 3. strojno vzdrževanje 53,5, 4. martinarna 54,2, 5. RO 56,2.

SKOK V DALJINO (29 tek.): 1. Jože Čebašek, strojne delavnice, 557 cm, 2. Ivan Čufar, strojno vzdrževanje, 552, 3. Stane Andoljšek, strojne delavnice, 551, 4. Mirko Klinar, strojne delavnice, 528, 5. Jože Kobentar, upravne službe, 505.

SKOK V VIŠINO (32 tek.): 1. Pavel Poljanšek, OTK, 155, 2. Franc Pintar, martinarna, 155, 3. Jože Čebašek, strojne delavnice, 155, 4. Stefan Šimnic, strojno vzdrževanje, 150, 5. Jože Rink, strojne delavnice, 150 cm.

KROGLA (7,256 kg): 1. Pavel Poljanšek, OTK, 10,84 m, 2. Franc Bajt, strojno vzdrževanje, 10,82, 3. Emil Klinar, martinarna, 10,23, 4. inž. Du-

šan Prešeren, HVZ, 10,12 m, 4. Franc Kralj, strojno vzdrževanje, 10,05 m.

Devet atletov je hkrati tekmovalo tudi v ljudskem troboju. Kaže, da se bo to tekmovanje počasi uveljavilo in dobilo svojo domovinsko pravico tudi med atleti — delavci železarne.

REZULTATI: 1. Jože Čebašek, strojne del., 1278 točk, 2. Pavel Poljanšek, OTK, 1254, 3. Jože Kobentar, upravne službe, 877, 4-5. Janez Jenko, upravne službe, 839, 4-5. Tomaž Klinar, upravne službe, 839.

Tekmovalci so se pomerili

v teku na 100 m, skoku v višino in metu krogle.

Letošnje medobratno prvenstvo v atletiki je prav razveseljiv napredek. To se kaže v podatku, da je v sedmih disciplinah nastopilo kar 211 atletov. K temu pa je nedvomno svoje prispevalo tudi preurejeno igrišče z novimi atletskimi objekti.

Upajmo, da se bo v prihodnjih tekmovanjih število tekmovalcev še povečalo. Športno rekreativno udeleževanje naših sodelavcev pa dobiva s tem svoj koristen smoter.

- rn

Slaba bera za odbojkarje

V počastitev 20-letnice obstoja kluba, je imel pretekli petek odbojkaški klub v gosteh ekipo Mladosti iz Zagreba. Ekipa Mladosti, ki je že več let neprekinjeno državni prvak in za katero nastopajo stalni člani državne reprezentance Kos, Tomljenović, Janković, Plamenac in drugi, so sicer nadigrali Jeseničane, vendar so tudi domačini prikazali lepo in zanimivo igro, ki je navdušila gledalce. S svojimi uspehi paradami v obrambi je še posebno navdušil Bergelj, za katerega je trener Mladosti dejal, da bi ga rad imel v svoji ekipi.

V nedeljo pa so v prvenstveni tekmi Jeseničani igrali v Osijeku z Železničarjem in izgubili z rezultatom 3:0.

To je bil že tretji poraz naše ekipe v letošnjem prvenstvu in so brez osvojene točke na zadnjem mestu. Po dobrih igrah in visoki uvrstitvi v lanskem prvenstvu je to velik neuspeh. Zakaj tako?

Vzrokov je več, največji pa je v tem, da ima trener na voljo premajhno število igralcev. Rössler in Pristov sta pri vojaki, Bogataj in Šmitek pa na tekmo prideta ali pa tudi ne. Bogataj ima obveznosti v šoli, Šmitek pa pri smučarskem klubu. Zaradi tega pa nastanejo tudi nesoglasja med igralci.

Tako je naša ekipa v Osijeku igrala zelo oslABLJENA. Nastopili so Bergelj, Kavčič, Potočnik, oboleli Krevsel, mladinci Arh, Božič in Končnik, pomagati pa jim je mo-

ral tudi Bajt, ki se je sicer že prenehal aktivno ukvarjati z odbojko.

V naslednjem kolu Jeseničani spet ne bodo igrali doma. Gostovali bodo v Brezi, ki je novinec v II. zvezni ligi, in upajo, da bodo tam osvojili prvi dve točki. Do konca prvenstva je sicer res še daleč, toda točke so vedno enako vredne...

Tudi za odbojkarice se je nedelja slabo končala. Na domačem terenu so morale priznati premoč Mariborčank, ki so prispele na Jesenice v najmočnejši postavi, z bivšo državno reprezentantko Bezjakovo na čelu.

Cepprav rezultat 3:0 (12:15, 10:15, 10:15) prikazuje čisto zmago Mariborčank, bi se tekma lahko končala tudi v korist domačink, če bi zaigrale vsaj malo poletneje in z vso močjo. Z nekaj osnovnimi napakami so si, prav tako kot v tekmi s Fužinarjem, zapravile zmago. Mariborčanke pa so imele tudi precej sreče, posebno še v drugem setu, ko sta dve odločilni žogi padli na sam rob mreže in zatem tik čez mrežo.

Domačinke so najlepšo igro prikazale v zadnjem setu, ko so po vodstvu gostij že z 9:0 in 11:2, uspele zmanjšati rezultat na 10:11.

V prihodnjem kolu se bodo na tujem srečale z Brestanico, ki je doslej tudi enkrat samkrat zmagala, vendar je v zadnji tekmi z lanskim prvacom Celjem zelo dobro zaigrala.

V gorenjski odbojki tokrat presenečenja

Preteklo nedeljo so bile odigrane v četrtem kolu II. republiške lige za moške naslednje tekme:

Kovinar : Bovec 3:1 (14, -9, 4, 9)

Bohinjska Bistrica : Kamnata gorica 0:3

Kropa : Radovljica 3:0

Javornik je bil prost. Vsi trije rezultati so bolj ali manj presenetljivi. Zelo zanimiva je bila tekma na Jesenicah. Vrsta Kovinarja je proti moštvu iz Bovca, ki se je pomladi potegovalo za vstop v prvo republiško ligo,

Atletika ima tudi v naši železarni vedno več privrženecv

Odločilna zmaga košarkarjev

Moška ekipa košarkarskega kluba je v soboto zvečer premagala še zadnjo oviro pri uresničevanju zadane naloge. Moštvo Kroja je v zadnjih srečanjih nezadržno premagovalo vsa moštva na domačem kot tudi na tujih igriščih, zato je bil upravičen strah domačih igralcev pred pomebnim srečanjem. V primeru poraza bi naše moštvo izgubilo vse upanje, da bi se še obdržalo v slovenski ligi. Tako pa je sedaj razlika v točkah spet nedosegljiva in moštvo Nanosa in Kroja sta že kolo pred koncem obsojena na izpad. Naše moštvo čaka v zadnjem kolu še težko srečanje v Trbovljah z domačim Rudarjem. V odsotnosti igralca Bunderla je moštvo precej izgubilo na višini in ves sistem igre je spremenjen. Bunderla je v zadnjih srečanjih bil med najboljšimi v napadu, v obrambi pa še popoln gospodar pod košem. Prav zaradi njegove odsotnosti pa je upanje na zmago malenkostno.

Ženska ekipa je brez poraza zasedla odlično prvo mesto in naslov republiškega

prvaka. Premoč v ligi je bila letos posebno očitna, saj so igralke zmagovale z visokimi rezultati in vprašanje zmage ni bilo nikjer ogroženo. Za osvojeni naslov zaslužijo košarkarice s trenerjem Francijem Benedičičem vse priznanje.

KK JESENICE : KK KROJ 82:70

Naši igralci so srečanje pričeli z dobro igro; že v prvih minutah je Bunderla dosegel nekaj košev in rezultat v 4. minuti je bil 11:4 v korist domačih. Gostje so na vsak način hoteli s hitro igro rezultat izenačiti, vendar so naši v obrambi igrali precej boljše kot na ostalih srečanjih, tako da je bila razlika v koših v vsej igri enaka. V drugem polčasu so naši igralci igrali tako kot jih že nismo videli igrati dolgo. Vsi so se borili za vsako žogo in pridno polnili koš gostov ter dosegli letošnjo najvišjo zmago.

Strelci za Jesenice: Bunderle 19, Senčar 6, Božič 16, Campa 17, Pirih 2, Dragojević 9, Koren 11.

— nik

Moštvo večkratnega državnega prvaka Mladost Zagreb